

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

Vol. XII, No. 17, August 16, 1930

Ճիւտ 12, Նօ. 17, Օգոստոս 16, 1930

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՔԻԹԱՊԸՆ ԵԱՆԸԼՄԱԶ ԻԼՀԱՄԸ

Իլհամտան մագսէտ նէ՞ տիր:

Պու սիւալա վերիւնն պազը ճէվապարը միւթալէա էտէլիմ:

Պիր ճէվապ շու տըր, «Իլհամ պիղէ ճէն-նէթին եօլունու կէօթէրմէք իշին վերիւնն գա նունլար տըր: Էօլիւմտէն սօնրա պիր ճէննէթ վէ պիր ճէհէննէմ վար. վէ հէր պիր առէմ պուն լարըն եա պիրինն եա օլ պիրինն կիտէճէք տիր: Իմտի հանկիսինն կիտէճէյլմիղի թային էթմէք իշին էօլմէգտէն էվվէլ պունլարա կէօթիւրէն եօլարը պիրմէմիղ լազըմ տըր: Իշթէ իլհամ պիր-զէ պու եօլարը կէօթէրէքէք պիղի ճէհէննէմ եօլունտան սազընտըրաճագ վէ ճէննէթ եօլու-նա սէվգ էտէճէք տիր: Պէօլէճէ իլհամ պիր մէ-րասիմ քիթապը տըր: Պու Ֆիքըր տօղրու տէյիլ տիր, չիւնքի ճէննէթէ, ճէհէննէմէ կիթմէգտէն էվվէլ իլհամ պիրզէ պու հայաթտա լազըմ տըր:

Պաշգա պիր ճէվապ.— Պիղ հագզը վէ նա-հագզը պիրմէք իսթէրիղ, իմտի իլհամ պիրզէ նէ ճինս ֆիլիւէրին տօղրու վէ նէ ճինս ֆիլիւէրին եանլը օլտըղընը խապէր վէրէճէք, վէ պունըն իշին պիրզէ էմրէր վէ նէհիւր վէրիւր, վէ պիղ օլ գանունլարա կէօրէ մուամէլէ էտէրէք եա էթմէքէք էյի եա կէօթիւ առէմլէր օլուրըզ: Պէօլէլէրին գաննընճա իլհամ պիր շէրիաք քի-թապը տըր:— Պու Ֆիքըր տէ տօղրու տէյիլ տիր: Հագզ վէ նահագզ Ալլահըն պու կին պիրզէ էմր լէր վէրմէսի իլէ եալըմագ: Խըրսըղըզ էթ-մէք Ալլահ նէհի էտէրսէ քէօթիւ օլուր, Ալլահ էմր էտէրսէ էյի օլուր տէյիլ տիր: Հագզ վէ

նահագզ մանէվի ալէմին թապիի գաիտէլէրին կէօթէրիւր քի հէր առէմին գալպինտէ վէ րու-հունտա պիրինիւր, խարիճի տէյիլ տէրունի տիր:

Պաշգա պիր ճէվապ.— Պիղ Ալլահըն իրա-տէթինի պիրմէք իսթէր իղ. լաքին Ալլահը կէօ-րէմէյօրըզ վէ սէսինի իշիտէմէյօր ըզ: Իմտի Ալլահ քէնտինի կէօրիւպ իշիտէպիրէն պազը գաթլարա քէնտի իրատէթինի խապէր վէրիւր. վէ անլէր ալտըզլարը պու խապէրի եա լիսանէն եա թահրիւրէն քէնտի հէմճինսլէրինն թէպլիղ էտէրէր: Պու գաթլար ալտըզլարը իլհամաթը սէօլլէրլէրսէ նիւպուվվէթ օլուր, եազարլարսա ֆիթապ ը Մուգատտէս օլուր: Վէ իշթէ պու սէ-պէպտէն նիւպուվվէթ եանի փէյլամպէրլէրին թէպլիղաթը պիրզէ անլէրին վասըթասըլլա Ալ-լահտան կէլէն խապէրլէր տիր. վէ անլէրին եազ տըզլարը թահրիւրաթ Ալլահտան պիրզէ վէրիւմիշ օլան պիր ֆիթապ տըր: Վէ պու սէօլլէր վէ քի-թապլար օնլարը սէօլլէյէնլէրին վէ եազանլա-րըն քէլամլարը վէ քիթապը տէյիլ, իլլա Ալլա-հըն սէօլլէրի վէ քիթապլարը տըր: Պու Ֆիքըրէ կէօրէ իլհամ պիր թագըմ թէպլիղաթը հաճի պիր ֆիթապ տըր: Պու Ֆիքըրտէ տօղրու տէ-յիլ տիր: Տինի հայաթտա ինսան րու-հունըն թալէպի Ալլահտան պիր խապէր տէյիլ, վէ Ալլահ պիրզտէն ուզագ տուրան պիր վազը ը շէրիաթ տէյիլ տիր:

Իլհամտան մագսէտ նէ՞ տիր վէ եախօտ իլ-համ նէ՞ տիր սիւալընա վերիւննէք օլան տօղ-րու ճէվապ շու տըր:— Տինի հայաթտա ինսան րուհը Ալլահը կէօրիւպ անտէն իշիտէրէք անըն իլէ միւլազաթտա եաշամագ իսթէր, պինանէն

ալէյս իւհամըն մագսէտի վէ մատտէսի Ալլահի քէնտիսի տիր: Ատէմ Ալլահը պիւմէք իսթէր, Ալլահ տա ատէմէ քէնտիսին իզհար էթմէք վէ անըն հայաթընա իշթիրաք էթմէք իսթէր, թա-րաֆէյն պու արգուենըն նէթիճէսի իւհամ տըր: Վէ Բիթապ Ը Մուգատտէսի տիգգաթլէ միւ-թալէա էտէրսէք կէօրէճէյիզ քի օնտա իւհամ պու մանատա իսթիմալ օլունուր:

«Էպէտի հայաթ, սէն եալընըզ հագգ Ալլահը վէ իրսալ էյլէտիյին Յիսուս Գրիստոսը պիւմէք տիր:» (Յովհ. 17. 3): «Բէլամ Ալլահ իտի... վէ Բէլամ թէն օլուպ ինայէթ վէ հագգիգաթլէ մէմուլ օլարագ արամըզտա սաքին օյտը: Պիզ տախի անըն ճէլալինի ֆէտէրին Իպնի Վահիտինին ճէլալը տէյու կէօրտիւք»: (Յովհ. 1. 1, 14): «Րապպը ալի վէ եիւքսէլմիշ պիր թախթ իզգէրինտէ օթուրտըղը հալտա կէօրտիւք... վէ Րապպըն սէտասընը իշթիթիմ... օլ վագթ տէտի քի կիթ.» (Եսայ. 6. 1, 8, 9): «Օլ կիւնլէրտէն սօնրա պէյթ ի Իսրայէլ իլէ ագտ էտէճէյիմ ահտ պու տըր, եանի... հէր քէս քէնտի գօնչուսընա... Րապպը պիւ տէյէրէք թալիմ էթմէյէճէք տիր. զիրա քիւշիւք պէօյիւք անլէրին ճիւմլէսի պէնի պիւլէճէք տիր:» (Երեմ 31. 3, 34): «Սօն կիւնլէրտէ րուհումտան ճիւմլէ պէշէր իզգէրինտէ տէօքէճէյիմ վէ օղուլարընըզ վէ զըզարընըզ իւհամ իլէ սէօյլէյէճէքլէր:» (Յովհ. 2. 28: Ամալ 2. 17) վէ սաիրէ:

Իշթէ Բիթապ Ը Մուգատտէսին իւհամը պու եանի Ալլահըն ֆէրտ պէ ֆէրտ ատէմլէրէ քէնտի քէնտիսին քէշֆ ու պէյան էթմէսի տիր: Իւհամ պու տըր վէ թէպտիլ օլմայան վէ եանըլմայան իւհամ եալընըզ պու տըր: Վէ Բիւթիւպ Ը Մուգատտէսէտէ մուգայյէտ օլան իւհամ պու նէվ իւհամ տըր:

Վէ չիմտի Բիւթիւպ Ը Մուգատտէսէյի պու նօգթա ի նաղարտան միւթալէա էտէլիմ:

Արրահամ պու նէվ իւհամ գապուլ էթմիշ օլան պիր զաթ իտի: Օ՝ Ալլահտան պիր թաղըմ էվամիր վէ շէրիաթ ալըպ ատէմլէրէ կէթիւմէտի, իլլա սօղրուտան Ալլահը կէօրիւպ Անըն սէտասընը իշթիթի վէ պու կէօրիւշիւնտէ վէ իշիտիշիտէ սօղրուտան Ալլահ իլէ միւլաղաթտա պուլունտու, Ալլահ քէնտիսինին հայաթընա շէրիք օլտու: Օ՝ անա, «Շու փութիէրէսթ, վէ պօղուգ մուհիթտէն, եանի Ուրտան չըզ, վէ տիկէր պօղուգ մուհիթէ գարըջմա, Պէն սէ-

նին նասիպին վէ միւրշիտին իմ» տէտի վէ Արահամ պու նա ինանըպ Ալլահ իլէ պէրապէր եօլա չըզտը: Պու եանըլմազ իւհամ իտի. վէ պու կիւնէ գատար պու իւհամ թէպտիլ օլմայան իւլտէմ Ալլահը պէօյլէ կէօրիւպ պիւմէք կէրէք տիր: Արրահամ քէնտի էվալտարընը պու իւհամ, Ալլահըն պու կէօրիւշիւնտէ իրչատ էյլէտի: Արրահամ Ալլահ իլէ միւլթէրիք օլան պու իւհամըն հայաթընտա պաղէն եանըլտը: Մէսէլա Մըսրա կիթիւթիյնտէ գարըսը իշիւն զըզարընտալըմ տըր տէտի: Լաքին իւհամ քէնտիսի եանըլմազ իւհամ իտի:

Մոլվսէս պու նէվ իւհամ գապուլ էթմիշ օլան պիր զաթ իտի: Ալլահըն հուղուրընը քէնտի միլլէթիինին հայաթընտա կէօրտիւք: Վէ քէնտի միլլէթիինին հուրրիյէթի իշիւն մէրագ իլէ աիւշիւնիւքլէն չալը ֆասլընտա Ալլահը քէնտիին միլլի հայաթընա վէ միլլէթիինին հայաթընա իշթիրաք էտէն պիր զաթ տէյու կէօրտիւք: Պու աճայիպ պիր իւհամ իտի, — Ալլահ միլլի հայաթտա: — Պու իւհամ ֆարզ էտէր իտի քի միլլէթին մէլիյի Ալլահ քէնտիսի տիր, վէ օ տիւզէնալ պիր ճիւմհուր կիպի տէյիլ իլլա ինթիկամա րիայէթ էտէն պիր զալմ կիպի եալամալը տըր: Պու իւհամ օլ վագթ սահիս իտի, պու կիւնտէք սահիս տիր, թէղայյիւր էթմէզ պիր իւհամ տըր: Մոլվսէս պու իւհամա իթաաթ էտէրէք գալմը, օլ ճահիլ գալմը պիր իշթիյինէ կէօրէ կիւզէլ գանունլարլա իտարէ էյլէտի վէ անլէրին պիւթիւն հիսսիյաթընա շուենը եէրլէտիւմէյէ չալըլտը քի, Ալլահ միլլի հայաթա ալաղատար տըր, վէ պու Ալլահ իլէ եալարաղ մուլաֆֆազ օլաճաղ տըր: Լաքին Մոլվսէս պու իւհամըն թաթպըղը էմրինտէ մահտուտ իտի: Անըն վէրտիյի գանունլար վէման միւրուրըլա թէպէտտիւլ, թէղայյիւրէ մագհար օլտը: Իւհամ թէպտիլ օլմատը, թաթպըղը թէպտիլ օլտու:

Յէսու, Դաւիթ, Եսայի, Մաղաքիա վէ էմուլի զաթլար իւհամլար ալտըլար, Ալլահը քէնտի շախսի հայաթլարընա խուսուսա միլլէթլէրինին հայաթընա նաղարէն եէնի եէնի ալաղալարտա կէօրտիւլէր, Ալլաիւր կէօրտիւլէր: Անը ստիլ տէյու, գուտուտա տէյու, րահիմ տէյու կէօրտիւլէր: Պու կէօրտիւլէրինի միլլէթտալարընա սէօյլէտիլէր քի անլէր տէ Անը էօյլէ կէօրտիւլէր: Պու իւհամլար թէպէտտիւլ էթմէզ: Պու կիւնէ գատար օլ իւհամլար ատէմլէ-

լին րուհարարնա միւրաճեաթ էտէր քի, հէր ա-
տէմ օլ իլհամարը կէօրսին: Վէ ատէմէր ան-
լէրի կէօրտիւլէր վէ կէօրիւյօրլար: Ալլահը քէն
տի հայաթլարընտա կէօրտիւլէր վէ կէօրիւյօր-
լար: Լաքին շու տա սահիհ տիր քի պու իլհամ-
լարըն թաթպըզընտա ատէմէր քէնտի մահ-
տուտիյէթլէրինի տէ կէօրտիւլէր վէ կէօրիւյօր
լար: Մուհարիպ Յէսու տիւշմէնին պէօյիւլիւ-
նիւ քիւշիւլիւնիւ քէստի, զայյուր Դաւիթ Ալ-
լահըն տիւշմէնլէրի իւզէրինէ պէտտուալար օ-
ղուտու, տիկէր փէյդամպէրլէր իլհամաթա ի-
թաաթ էտէնլէրէ ճիսմանի պէրէքէթլէր վատ
էթտիլէր, վէ սաիրէ: Իլհամ թէպտիլ օլմատը
թաթպըզը թէղայյիւր էթտի:

Պու միւնասէպէթլէ Գրիստոսըն էօմրիւնիւ
ալլամ: Գրիստոս ատէմէրէ էմրլէր վէ դա-
նունլար կէթիւրմէտի, Գրիստոս քէնտիսի պիր
քիթապ եաղմատը: Օ՝ Ալլահը կէօրիւպ կէօս-
թէրտի: Ատէմէր Գրիստոստա պիր տին թան-
զլմը, պիր դաւանին մէճմուի կէօրմէտիլէր,
անտէ Ալլահը պիւսպիւթիւն եէնի վէ աճայիպ
պիր մանատա քէնտիլէրէ եազըն կէօրտիւլէր:
«Ձիրա ուլուհիյէթին հէր քէմալը ճէսէտճէ ան-
տէ սաքին տիր» (Կող. 2. 9):

Գրիստոս իլհամընա նաիլ օլանլար օնտա
թէղայյիւր էթմէզ օլան իլհամը կէօրիւպ պիւ-
տիլէր լաքին անըն թաթպըզընտա թէպէտտիւ-
լէ մարուղ օլտըլար: Էվվէլա ճիսմանի պիր մէ-
լէքիւթ պէքէլէտիլէր (Ղուկ. 24. 21.) Սօնրա
եհհուտի շէրիաթընըն տէվամընը լազըմ սա-
յուլար (Ամալ. 15. 29): Սօնրա պաշգա շէյլէրէ
իւմիտ էթտիլէր: Լաքին օլ թէղայյիւր էթմէզ
օլան իլհամըն թաթպըզընտա տաիմա թէրազ-
լը էթմէքտէ պուլուռնտուլար:

Իմտի պու միւթալէալարըմըզըն թապիի նէ
թիճէսի շու տըր քի Գրիթապ ը Մուգատտէստէ
թէպէտտիւլ վէ թէղայյիւր էթմէյէն իլհամ
վար, պու իսէ Ալլահըն քէնտի քէնտիսինի ա-
տէմէրէ քէշֆ ու պէյան էթմէսի տիր: Պու իլ-
համըն թէֆէհհիւմ վէ թաթպիւրինտէ իսէ թէ-
պէտտիւլ վէ թէրազը վար տըր: Պու սէպէպ-
տէն Գրիթապ ը Մուգատտէսի տօղրու անլամազ
իշիւն անըն միւթալէալարնտա րուհը հարֆտան,
իլհամը քիթապտան թէֆրիզ էթմէմիզ լազըմ
կէլիւ:

Յ. Գ. Գ.

ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐԻՆ

ԱԼԱԳԱՍԸ

Միլլէթիմիզ արասընտա տինի հայաթտա
տէօրթ նէվ ճէրէյան վար տըր, պիրի Հայաս-
տանեայց Եկեղեցի, տիկէրի Գաթօլիք Եկեղե-
ցի, պիր տիկէրի Փրօթէսթան Գիլիսէլէր վէ
տէօրտիւնճիւսիւ տինսիզլիք: Հայց. Եկեղեցի-
նին վազիյէթի շու տըր. — Հայց. Եկեղեցի կէչ-
միշ տէհրլէր դարֆընտա Հայ միլլէթինին հա-
յաթը իլէ էօյլէ սըզը պիր ալադատա պուլուռն-
մուշ տըր քի միլլէթին ճիւմլէ ֆէրտլէրինի օ
քէնտինին էվլատը տէյու թանըր վէ անլէրին
տէ քէնտինէ տօղրու օլ վազիյէթի թաշըմալա-
ընը մէմուլ էտէր: Վէ պիր եօլ իլէ Հայց. Ե-
կեղեցի իլէ ալադասընը դաթ էտէն հէր հան-
կի պիր Հայը վալիտէսի աղուշունտան այրըլ-
մըշ վէ հայութիւնտան ճիւտա տիւշմիւշ սա-
յար:

Գաթօլիք քիլիսէսի Փափազի քիլիսէյի եէ-
կեանէ վէ հազիզի Գրիստիան քիլիսէսի սայըպ,
անըն իտարէսինտէն տիշարտա պուլուռնանլարը
Գրիստիանլըզտան խարիճ վէ խէլառտան մահ-
րում տըրլար տէյու կէօզէտիր:

Փրօթէսթանլար իսէ, Գրիստիանլըզըն հէր
հանկը պիր Փըրգայա եա միլլէթէ միւնհասըր
օլմայըպ, հէր ֆէրտին Գրիթապ ը Մուգատտէ-
սին տէլալէթի ալթընտա Գրիստոսա իման է-
տէրէք միւնասիպ սայտըզը թարիզտէ Ալլահա
իպատէթ էթմէյէ հուրը օլտըղընը թէէքիտ է-
տէր:

Տինսիզլէր իսէ, տինի հայաթըն վէ Գրիս-
թիանլըզըն ճէհալէթ վէ նախապաշարում նէ-
թիճէսի օլտըղընա դանի օլարազ, պու Փարզըլ
քիլիսէլէրին թէշէպպիւլէրինի մանասըզ վէ
էհէմմիյէթսիզ, հաթթա մուզիրը իշլէր սայար
լար:

Պու տէօրթ Փըրգայա աիտ օլանլարըն հէր
պիրինտէ տէ ճիտտէն քէնտի դանըլլարընա ի-
նանանլար վար տըր: Պուլար քէնտի իթիզատ-
լարըն հըֆզ էթմէքլէ պէրապէր օլ իթիզատ-
լարըն պաշգալարա տա թէպլիլ էթմէյէ թա-
լիպ տիրլէր: Պու իսէ թապիի տիր: Պիր Լու-
սաւորչալան՝ պիր Գաթօլիկի եա Փրօթէսթան-
թը Հայց. Եկեղեցիտէն այրըլմըշ վէ միլլէթէ
պիր նէվ դարիպ հալ քէսպ էթմիւ օլտըղընը

կէօրինեմէ պիթթապի պունա էսէֆ էտէճէք տիր, վէ էլինտէն կէլէն հէր պիր թարիզլէ օնու կէրի Հայց. Եկեղեցիինն աղուշունա կէթիրմէյէ Հալըլաճագ տըր:

Եսխօտ պիր Գաթօլիք Փափանն Նուֆուղրնտան տիշարտա եաշայան քէնտի միլլէթտաշարընը քէնտինճէ հազիզի քրիստիանլըղա վէ խէլասա տալէթ էթմէյի մուգատտէս պիր վազիֆէ աստ էտէճէք տիր: Պու տա պու Գաթօլիք իշին թապիի վէ մուգատտէս պիր վազիֆէ տիր:

Պիր Փրօթէսթանթ տախի բուհպան Նուֆուղրնտան վէ քիլիսէ մէրասիմինտէն աղատ օլարագ շախսէն Բիթապ Ը Մուգատտէսի միլլէթալէս վէ տօղրուտան Գրիստոս իլէ միլլապաթ էթմէլէ պուլտուղու հուրրիյէթ վէ սէլամէթտէն սէվզ օլունարագ քէնտի միլլէթտաշարընը տա պու հուրրիյէթէ տալէթ էթմէյի մուգատտէս պիր Փարզ սայար:

Պիր տինսիլ տէ, պու իւշ քիլիսէլէրին վէ ճիւմլէ տին միլլէթսահիպլէրինն ճէհալէթ վէ թէասիլպիւնէ էսէֆ էտէրէք քէնտի միլլէթտաշարընը պու զուլմէթտէն աղատ օլմալարընը արգու էտէր, վէ պունըն իշին Հալըլըր:

Պունլարտան հէր հանկի պիրի քէնտի դաշըլնտա ճիտտի օլմայարագ, անճագ շախսի մէնֆաաթ, եա շէրէֆ իշին օլ էֆքեարը թէրվի ճէ Հալըլըր իսէ, պունտա պիր Փազիլէթ Եօզ տըր, պէօյլէլէր անճագ թագպիհ օլունաճագ պիր թէշէպպիլստէ պուլունմուշ օլուրլար: Վէ եսխօտ հէր հանկի պիրիսի պաշգալարըն էֆքեարընա էհէմմիյէթ վէրմէյիպ, վէ պուրհան եա տէլիլէ լուղում կէօրմէյէրէք քէօր քէօրիւնէ տիկէրլէրի թահգիր վէ հիւքմ էտէրսէ, պու տա տօղրու օլմագ: Նէ քիլիսէլէրին պիրիպիրլէրինն, նէ տէ հաթթա տինսիլլէրի թահգիր վէ հիւքմ էթմէյէ հագգլարը Եօզ տըր:

Էօյլէ իսէ միլլէթիմիզին տինի հայաթընտա պու Փարզլը Փըրգալարըն Եէքտիկէրինէ ցարըն մէվզիի նէ՞ օլաճագ տըր:

Տէյէլիմ մի քի, հէր քէս քէնտի օլտըղը Եէրտէ տուրսուն, վէ հիշ պիրի քէնտինն հագիզիպաթ տէյու ինանտըղը շէյի տիկէրլէրէ թալսիյէ էթմէյէրէք եաշալըն վէ տիկէրլէր տէ քէնտի Եօլլարընտա պիլտիլէրի կիպի եաշամագտա տէվլամ էթսինլէր:

Պու իմքեանսըղ տըր: Պիր ատէմ քէնտիննէ էյի վէ Փաիտէլի տէյու կէօրտիլիլ պիր մէսլէյի քէնտինտէ հըֆզ էտէմէզ, անը պաշգալարա խապէր վէրմէմէք էտէմէզ: Պիր ատէմ քէնտի խասթալըղընա Փիլան տօգթօրըն թէսալիսինտէն եա Փիլան իլաճըն իսթիմալընտան Փաիտէ կէօրմիւշ իսէ, այնի իլլէթտէն դահմէթ շէքէն պիր դօնշուսունա անը խապէր վէրմէմէք էտէմէզ, խապէր վէրմէզսէ տօղրու Եսիմագ:

Պէօյլէ Եսիմագ, Եանի հէր քէսին քէնտի տաիւրէսինտէ եաշալըպ քէնտի պիլտիլինն տիկէրլէրէ խապէր վէրմէմէք միլլի թէրագգըր իշին փէք մուգիրը տիր: Հիշ պիր քիլիսէ վէ հիշ պիր Փըրգա միլլի թէրագգընըն Եէկեանէ միւրշիտի տէյիլ տիր: Հէր պիրինն անտէ քէնտիննէ պիր հիսսէսի վար, վէ հէր պիրինն նագրս օլան պիր ճիհէթի պուլունուր: Պու նօգսան լար պու Փըրգալարըն պիրիպիրինէ թէմաստա պուլունմասըյլա տօղրուպիլիլ: Հայց. Եկեղեցի հէր պիր Երմէնի իշին Եէկեանէ քիլիսէ քէնտիսինն իտիլինն թէսալվուր էթմէսի, Գաթօլիք քիլիսասընըն ճէննէթին անախթարընա սահիպ օլտըղըն իտտիա էթմէսի, Փրօթէս թանթլարըն քիլիսէ մէրասիմիննի վէ տինի հայաթտան միլլի ունսուրը իհմալ էթմէլէրի վէ տինսիլլէրին Ալլահըն մէվճուտիյէթինն ինքեար իլէ ճիւմլէ տինլէրի ճէհալէթ էսէրի սայմալար, հիշ պունլար թասահի հտիլէճէք շէյլէր տիր: Պու իսէ հէր քէս քէնտի Եէրինտէ գալարագ տէյիլ իլլա հէր քէս քէնտի ինանտըղը հա ցիգաթը տիկէրլէրէ թէպլիլ էթմէլէ միւմքին տիր: Փիքըլէրին պիրի պիրլէրինն սիւրինմէսինտէն հագիզաթ նուրու մէյտանա կէլիլ:

Պու խուսուսա քիլիսէ հայաթըմը իշին սահիհ օլտըղը կիպի միլլի թէրպիյէմիլ վէ մէքթէպլէրիմիզին իտարէսի իշին տէ սահիհ տիր: Վէ լաքին պու միլպատէլէ ի էֆքեարը նասըլ Եսիմալը իզ:

Պու խուսուստա տէնիլէճէք չօզ շէյ վար իսէ տէ պուրատա շու պիր մէպտէյի թէէքիտ էթմէլէլէ իքթիֆա էտէճէյիզ, Եանի հագիզաթա վէ հագիզաթըն մէնպալընա իման էթմէք վէ ատէմլէրէ տօղրու խալիս մուհապպէթ թաշըմագ պու պապտա իլք մէպտէ սայըլմալը տըր:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԳԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԵՍԻ ՆԻՉԻՆ ՍԵՎԵՐԻՄ

Տր. Ու. Գլարք «Բիթապ Ը Մուգատտէսի Նիչին Սեվեր իմ», սուսլընապ իր թագըմ կիւ պէյ ճէվապլար վերմէքտէ տիր: Անլէրի Րահ-նիւմանըն միւթէպէր գարիյունընա թագտիմ էթմէք խթէր իմ: Մէրգում էվվէլա Բիթապ Ը Մուգատտէսի սէվտիյինն սէպէպլէրի նէ՞ օլ-մատըղընը շէօյլէ իճմալ էտիյօր:

«Բիթապ Ը Մուգատտէսի սէվտիյիմին սէ-պէպի, պէնտէն պէօյլէ թալէպ օլունմասը տէ-յիլ տիր, չիւնքի պու անճագ խարիճի պիր սէ-պէպ օլուպ՝ պէնիմ գալպիմի ճէլպ էթմէք:

Բիթապ Ը Մուգատտէսի սէվտիյիմին սէ-պէպի, անըն կէօքտէն տիւշմիւշ օլմասը տէյիլ տիր, չիւնքի օ զէմինտէ պէօյլիմիւշ տիր: Ան-տէ օլան հէր պիր լուղէթին տօղրուտան Ալլահ-տան կէլմիշ օլմասը տէյիլ տիր, չիւնքի անըն լուղէթլէրինտէն պաղըլարը, աղիմ թէճրիպէ-տէ, չիւպհէտէ, թէրէտտիւտտէ վէ հաթթա Բը-րիստոսուն նուր վէ մուհապպէթինտէն մահ-րումիյէթտէ օլան քիմսէլէրին բուհունը պէյան էտէրլէր:

Բիթապ Ը Մուգատտէսի սէվտիյիմին սէ-պէպի շու տըր քի, օ Բրիստոսուն նուրը վէ մու-հապպէթիյլէ փարըլար, վէ պէնիմ կիպի առէմ-լէրի խէլաս էթմէք իչիւն տիւնեատա եաշայան վէ խաշտա էօլէն Զաթը կէօսթէրի: չիւնքի պու քիթապ պանա Բրիստոսուն հայյ Ալլահ վէ փլտիւր հաղպրնտա օլան պէյանաթընը թագտիմ էտէր քի, Անը պիւմէք հայաթը էպէտիյէ տիր:

Բիթապ Ը Մուգատտէս պէնի հալիմ է-տէր, պանա ներշնչում վէրիւր, վէ պէնի եօգարը տօղրու ճէղպ էտէր, պու քիթապ իման, իւ-միտ վէ մուհապպէթ քիթապը տըր, թէսէլի, գուտսիյէթ վէ գուվվէթ քիթապը տըր. խէլաս վէ էպէտի հայաթ քիթապը տըր, պու քիթապ պէնիմ հագիգի կէօրիւնիւր գըլաղուղըմ տըր քի, պանա Ալլահ հագգընտա տօղրու մալիւմաթ վէ թէճրիպէ վէրիւր, քէնտի շախսըմ վէ էօմ-րիւմ հագգընտա տօղրու նաղարիյէ թագտիմ էտէր, վէ առէմլէր իլէ լաիգ օլտուղը վէճհ իւղ իէ եաշամաղըղըն բուհունը կէօսթէրի:

Պէն Բիթապ Ը Մուգատտէստէն պիր քի-թապ, փէք չօգ գըլմէթլի քիւշիւք պիր քիթապ, Բիթապ Ը Մուգատտէսին իչինտէն պիր Բիթապ Ը Մուգատտէս ճէմ էտէպիլիւր իմ քի, անը պէ-

նիմ գալպիմէ բապթ էտէր, պէնիմ յիշողութիւ նիւմտէ թաշըր, նուր վէ գուլմէթտէ անըն իլէ եաշար իմ: Պու քիթապ ինսան ճանընա չիմտի-յէ գատար մալիւմ. օլան էն գուվվէթլի վէ էն թաթլը քէլամլարըն պիր խաղինէսի տիր:»

էյ պու սաթըլարը օգուլան պիրատէր եա հէմշիւրէ, իսթէր իսէն պու սէօղլէրի թէքրար օգու, աղըրճա օգու, միւթալէա իլէ օգու, տու ա իլէ օգու, վէ պագ քի Բիթապ Ը Մուգատտէս սէնին իչիւն նա՞սըլ պիր քիթապ տըր:

Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ

Տէյվիտ Լիվինկսթըն տէմիշ տիր, «Հէր քէս պէնիմ Աֆրիգատա սարֆ էթտիյիմ հայա-թը պէօյիւք պիր Փէտաքեարըլք սայըլօրլար: Լաքին պէն օլ խըմմէթի Ալլահա օլան պօրճու-մըն պիր գըլմընը թէտիյէ էթմէք սայարըմ: Պունը Փէտաքեարըլք թէսմիյէ էթմէյէ միւնա-սիպէթ եօգ տըր:»

* * *

Ինճիլ կիւգէլ պիր նասիխաթ տէյիլ, կիւ-գէլ պիր խապէր տիր: Վէ օ էօյլէ կիւգէլ պիր խապէր տիր քի, անը գալպիմիղէ ալընճա օ՝ հայաթըմըրը թա թէմէլինտէն իսլահ էտէր:

* * *

Բրիստիանլըլ առէմէ՝ քէմալը իչիւն մա-ղըյա տէյիլ, միւսթագպլէ պագմաղըղը թալ-սիյէ էտէր: Պէշէրիյէթի՝ էյիյէ տօղրու թէ-րագգըյա սէվգ էտէր:

* * *

Տօգ. Պօղտիգ տէմիշ տիր, «Պէն ինանմամ քի պէշէրիյէթին եիւքսէլմէյէ օլան չապասը նիհայէթ իւմիտսիգ պիր խարապէգարտա գա-րար գըլաճագ տըր: Վէ պիգ հայաթըն մէսէլէ-լէրի իլէ օղրաշըր իքէն պու պապտա թաշըյա-ճաղըմըլ էֆքեարըն պէօյիւք էհէմմիյէթի վար տիր:»

ՄԻԼԼԵԹԻՆ ԱՄԼԷ ՀԱՅԱԹԸ

Միսիս էտիսըն, մէշհուր իխթիւրաճընը. գարըսը, բէտիյօ իլէ հէր թարաֆտա տինլէնիւ-մէք իւղըէ իրատ էթտիյի նութգտա տէմիշ տիր քի «Սօն սէնէլէրտէ գատընլարա վէրիլէն հիւր-րիյէթ վէ հարպ Ը ումումի էօյլէ պիր հալ մէյ-տանա կէթիւրտի քի Փամիլիա եախօտ հօմ եապի-

մագլըզ իշի թէտէննի էյլէտի վէ մէմլէքէթ չօգ վասի պիր րահաթսըզլըզ իշինէ տիւշիւյօր: Էր- քէքլէր արթըզ էվտէ գանաաթ պուլմայօրլար»:

«Էյէր Ամէրիգա գատընլարը խուսուսի պիր ճէհտ իլէ էվ եափմագ իշինէ տէօմէզլէր իսէ վաթանըն էն հայաթի միւէսսէսէսի թէհլիքէտէ տիր: Ամէրիգա հօմլար միլլէթի տիր: Էվ եափ- մագ իսթէմէյէն պիր գատըն միլլէթին թէմէ- լինի գազըյօր»:

Միսիս էտիսըն իլալէթէն տէտի քի. «Ճա- միլիա թէշքիլ էտէն գատըն պիր թազըմ իզթի- սատի գանուսլարը պիրմէլի վէ էվինի եիւքսէք հէմ ճալիպ սազլայաճագ մուսիգա, քիթապէթ կիպի սէնայիէ աշինա օլմալը: Գօլէճ թալիմի լազըմ տըր, լաքին պիր դըզ պիրմէլի տիր քի էն եիւքսէք վէ սօն ղայէ Փամիլիա թէշքիլ տիր: Գատընլար իշ ալէմինէ աթըլմագլա հէմ Փամիլիա սատէթինի ղայպ էյլէտիլէր վէ հէմ տէ կրքէյէ միւսավի պիր մէվգի իհրազ էտէ- Ֆլտիլէր»:

ՄԻՍԻՍԱՊԵՐԱԹ

ՔԻԻՐՏ ՄԻՍԻՍԻՍԻ

Պու կիւնլէրտէ Քիւրտ իսեանը նամը ալ- թընտա Քիւրտ գըթալը տէվամ էտիյօր, շու ֆարզ իլէ քի արթըզ տիւնեանըն գուլաղը ա- լըճըլ օլուուլունտան փէքատի պիր խապէր կի պի թէլազըր օլունույօր: Սահիհ տիր քի պիր Քիւրտ հարաքէթի վար տըր, լաքին պու եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր: Քիւրտլէր թա էվվէլտէն պէրրու նիմ վահշի, ճէնկեալէր պիր գալմ օ- լուպ՝ հիշ պիր վաղթ նիզամի պիր հիւքիւմէթ ալթընա տիւշմէմիշլէր իտի: Անճագ պիր թա- զըմ գապիլէլէր տէրէ պէյլէրինին հիւքիւ ալ- թընտա իտարէ օլունուլար վէ պու պէյլէր տէ պիր պիրինէ եա հիւքիւմէթէ գարշը տաիմա հարպ էտէրլէր իտի: Շիմտի եինէ օ պէտէվի գապիլէլէր էնգարէ հիւքիւմէթինին շիտտէթի- նէ գարշը գըյամ էյլէյօրլար վէ թիւրքլէրտէ սապըզը ատէթլէրի իզըրէ ալա թուրգա քէսիպ տօղրայօրլար: Ագչամ ղազէթասընըն տէտիյինէ կէօրէ սիյասիյուն իշին գօնուչաճագ պիր շէյ գալմայօր: Էրմէնի մէսէլէսինի պիթիլմէք ի- չիւն նէ եափտըլար իսէ այնի մուամէլէյի իճ- րա էտիյօրլար:

Թապիի Քիւրտլէր իշին աղլայըպ կէօզ եա չը տէօքէճէք օլան պիզ տէյիլ իզ, պիզտէն տէօ-

քիւլէն գանլարըն եիւզտէ սէքսէնի Քիւրտ էլի իլէ տէօքիւլմիւլ տիւր: Քիւրտլէր աղ Հայ գան- լարը տէօքիւլմիւլ տիւր, աղ ճանլար թէլէֆ էյլէ- մէտիլէր, եինէ տէ աճըրըզ, չիւնքի գուլմ գուլմ տըր վէ թէլէֆ օլանլար իսէ գատըն վէ չօճուգ- լար, պիսուշ դըզլար վէ մասուլար տըրլար: Թիւրք՝ ինթիգամըն սիլահսըզ էհալիտէն ալըր. Բուլմէլէրէ, Սըրպլարա, Եունանլարա, Պուլ- լարլարա, Բուլմարա, Հայլարա պէօյլէ էյլէ- տի: Սօն պէշ սէնէ տիր Քիւրտլէրի իմհա էյլէ- մէքտէ տիր: Էօյլէ իսէ պիր Քիւրտ մէսէլէսի վար տըր:

Շարգըն քիւշիւք միլլէթլէրի նէ վազթ էվ- րօփաճա պիր մէսէլէ հալինէ կէլիլլէր իսէ վայ կէլմիշ տիր օ միլլէթին պաշընա: Քիւրտլէր իւք տէֆա սիյասի ալէմտէ Ապտիւլ Համիտ գէմա- նրնտա կէօրիւլտիլէր: 1878տէքի Բուս Թուրք հարպընտան սօնրա էրգըրումա կիտէն ինկիլիզ գօնսօլսը Մր. Թրօթըր (քի պին պաշը իտի) օ վազթ էրմէնի մէսէլէսի հազգընտա եազար ի- քէն թէէքիտ էյլէտի քի էրմէնիսթան տէնիլէն մահալ Քիւրտիսթան տըր, չիւնքի ինկիլիզին շարգտա պիւթիւն սիյասէթիլինին էսասը Բուսըն եօլու իւզէրինէ գուլվէլթլի վէ ճէնկեալէր պիր միլլէթ գօյմագ իտի, վէ ինկիլիզ նօզթա ի նա- դարընտան Քիւրտ պու վազիֆէյի էրմէնիլէր- տէն տահա էյի եափապիլլի իտի: Պու մագսէտ իշին վէ ինկիլիզին թալսիյէսի իլէ շարգի Ա- նատօլուտա Քիւրտլէրէ խուսուսի էհէմմիյէթ վէրիլտի: Սուլթան Համիտ օնլարտան Համի- տիյէ ալայլարը թէշքիլ էթտի քի կէօյա Բուսիա նըն գազազլարընա մուգապիլ օլաճագ ճէնկեա- վէր աթըլլար իտիլէր: Քիւրտ Համիտիյէ ալայ- լարը նիզամի ասքէրլէր վէ թապուրլար օլմա- յրպ պիր թազըմ տէրէպէյլէրինէ վէ վահշի պա- շը պօզուզլարա ղէսմէն սիլահ վէ սէլահիյէթ վէրմէք իտի: Էվվէլմէ գաթէն մահալի հիւքիւ- մէթ պուսլարա միւտալիլէ էտէմէզ իքէն պու տէֆա Սուլթանըն ֆէրմանը ասքէրի վէ գա- պիթի օլուպ՝ շարգի Անատօլուտա պիր պէլա քէսիլտիլէր վէ Սուլթան Համիտ Բուս գազազ- լարընա գարշը գուլլանաճաղը պու պիր նէվ շէ- թէլլէրի էրմէնիլէրէ գարշը գուլլանտը: Զուլմ, պըթալ, թէատտի տահա իլէրի կիթտի: Այ Սթէ ֆանսօս ահտնամէսինտէ Բուսլար Անատօլուտա իսլահաթ վէ էրմէնիլէրին Քիւրտլէրտէն մու- հաֆազասը շարթընը գօյմուշ իքէն ինկիլիզլէր օ պէնտի գալտըրըպ եէրինէ 16ընճ պէնտի գօյ- տուլար քի պիր վատ հալինտէ գալտը վէ Քիւրտ

լերին տահա զիյառէ սիւահանմամբնա եարտըմ էյլէտիւէր: Շէյխ Ուպէյտուլլահ, Սըմկօ, Քէօր Հիւսէյին փաշա կիպի տէրէպէյլէրի տահա զիյառէ գուվլէթ քէսպ էյլէտիւէր: Հայաստան վիւայթլէրինտէքի էրմէնիւէր գօրգու իւչինտէ վէ թէատտի ալթընտա եաշատըլար: Մուսա Պէյ կիպի էվրօփա տէօվլէթլէրի ալէյհինէ շէքվա էյլէտիւէրի Քիւրտ պէյլինի պիւլէ Սուլթան Համիտ րիւթպէ վէ նշանլար իւլէ թէգհին էտէր իտի:

Կէնճ Թիւրքլէրէ կէլինտիքտէ օնլար իւք տէֆա Քիւրտլէրին տախի իթաաթա կէթիւրիւմէսի հօլունու թութուլար վէ Քիւրտլէր իւլէ Հայլար արասընտա իթիւաֆ վէ տօսթլուգ պաշլամը իտի, լաքին Տօգթ. Պէհհէտտին Շաքիր վէ ճափիտ պէյ կիպի քիմսէլէր Շարգի վիլայթլէրէ կիտիպ՝ էօյլէ պիւր գէհիւր սաշտըլար Քի Քիւրտ էրմէնի ատալէթի երինէ պաշլատը: Օնլար տախի էրմէնիւէրին սիյասի էմէլինէ գարշը Քիւրտլէրի թութմաք թարաֆընը իլթիւղամ էյլէտիւէր: Օնլար իմիտ էյլէտիւէր քի ալին տինտէն օլան պու սաղլամ, տինճ վէ իքի միլիօնլը պիւր ճինս քէնտիւլէրէ գարըշըպ Թիւրքիւն պօղուլմըշ գանընը թաղէլէյէճէք վէ տիււմիւլ օլան ճինսինի գալտըրաճագ իտի:

Մէշըուրթիյէթ կիւնլէրինտէ Քիւրտլէրտէն թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմիւլ պիւր թագըմ քիմ սէլէր Քիւրտ թէալի ճէմիյէթի թէշքիւ էյլէտիւէր: Փարիզտէ Շէրիֆ փաշա ասէն Քիւրտ օլուպ՝ պու թէշքիւլթա գուվլէթ վէրիյօր իտի վէ Սթանպօլտա ըէսմէն գլիւպլէրի վար իտի:

Մուհարէպէ իւսթէ կէլտիլինտէ կէնճ Թիւրքլէրին գարշընտա իւլ պէօյիւք տախիլի մէսէլէ վար իտի: Արապ մէսէլէսի, էրմէնի մէսէլէսի վէ Քիւրտ մէսէլէսի: Արապ մէսէլէսինի Սիւրիտաա պիւր թագըմ պէլլի Արապլարը աւարագ պիւր թագըմընը Անատօլույա սիւրկիւն էտէրէք հալլ էթմէյէ չըգըշտըլար: էրմէնիւէրի քիմիլէն իմհա էյլէմէք իսթէտիւլէր վէ եափտըլար: Քիւրտլէրի իսէ իւք տէֆա ալան աղաւորնտան ասլէն Քիւրտ պիւր փաշայը աստըլար: Քիւրտլէր իւլէ Թիւրքլէրին արասընտա ատալէթ պաշլատը, չիւնքի Թիւրք հէր հանկը պիւր միւլթիտէ ճիւզի սիյասի պիւր էմէլ կէօրիւր իսէ օմիլլէթի գըթալ իւլէ իմհա էյլէմէյէ չըգըշըր:

Միւթարաքէտէն սօնրա ինկիլիզլէր Քիւրտ մէսէլէսինէ գուվլէթ վէրտիւլէր վէ միւսթագիւ պիւր Քիւրտիսթան փլանընը օրթայա գօյտու-

լար: Պու փլան մուվաֆֆագ օլաճաղը չիւպհէսիգ իտի, չիւնքի ինկիլիթէրրանըն մէնֆաաթընա մուվաֆըգ իտի: ինկիլիզլէրին Իրագ թարաֆընա պու գատար էհէմմիյէթ վէրմէլէրինտէ իքի մագսէտլէրի վար իտի, պիւրի Բուսիա իւլէ Հինտ տէնիգի արասընա պիւր հիւքիւմէթ էլիւլէտիւմէք, իքինճի կաղ եաղը մէսէլէսի: Արատա պիւր պէնտ հալինտէ Իրագ չօգ աշաղըտա գալար, եօգարըտա էրմէնիւլէր արթըգ պիւր գուվլէթ թէշքիւ էտէճէք հալտէ տէյիլ իտիւլէր: Իմտի միւսթագիւ պիւր Քիւրտիսթան պու մագսէտէ իւրգմէթ էյլէր վէ ինկիլիզ հիմայէսինտէ գալըր իտի: Ալին գէմանտա Մուսուլ, Միւլէյմանիյէ, Քէրքուք, Բալանտուգ կիպի չէմալը Իրագ սէմթլէրի Քիւրտ էլինտէ տահա տօղրուը ինկիլիզ էլինտէ օլուր իտի: Պու սէպէպտէն ինկիլիզլէր ըէսմի վէ դայրի ըէսմի Քիւրտլէրէ ճէսարէթ վէրտիւլէր:

Ունուտուլմամալը տըր քի ինկիլիզլէր քիւլիւք վէ մագտուր միլլէթլէրէ եարտըմ էթմէք վէ օնլարը գուրթարմագ իսթէրլէր, չու շարթ իւլէ քի քէնտի սիյասէթ վէ մէնֆաաթլարընա մուվաֆըգ օլուր վէ չօգ տէֆա պու կիպի պիւր միւսէլէյի Թիւրքէ գարշը պիւր թէհտիտ հալինտէ գուլանըրլար:

Քիւրտ մէսէլէսի Թիւրքլէր իւլէ Մուսուլ մէսէլէսինի հալլ էթմէյէ եարտըմ էյլէտի: Ինկիլիզլէր Մուսուլը գազանտըգլարը անտէ Քիւրտլէր ինկիլիզլին հիմայէսինի դայպ էյլէտիւլէր: Տէյիլ եալընը արթըգ եարտըմ էթմէտի իլլա Իրագ հուտուտլարընտա Քիւրտլէրին պիւր կէօնա թէշքիւլթա եա թէտարիքինէ միւսաատէ էթմէմէյէ տախի սէօղ վէրտի: Պէօյլէճէ Քիւրտլէր տախի պիւր նէվ սիյասէթ գուրպանը օլուրլար վէ Թիւրքիւն մէրհամէթինէ թէրք օլուրնուտլար:

Քիւրտլէր շէքվա էյլէմէսինիւլէր: Թարիի թէքրար էտիլիյօր, սըրա քէնտիւլէրին տիւր: Պիւր վագթ քէնտիւլէրի վասըթա օլուպ՝ էրմէնիլէրին պաշընտա իճրա օլուրնան ամէլիյալթ քէնտիւլէրին պաշընտա իճրա օլուրյօր: Ալթըր եիւզ սէնէտէն պէրու քէսիպ՝ գըթալ էթմէքտէ, գան տէօքմէքտէ օլան Թիւրք պիւրագ տահա գըլընը գատըն վէ չօճուգլար գանը իւլէ պօյայաճագ տըր, թա քի օ գըլըն քէսմէք օլուրն:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՊԻՐ ԶՕՊԱՆ ՎԷ ՍԻՒՐԻՒՍԻՒ

Յունիս 11 Ձորեքշարթի՝ Վեր. Մ. Կ. փա-
փաղեանըն Հալէպտէ կէշիրտիյի կիւնէր արա-
սրնտա թարիխի պիր կիւն օլտու: Օլ ազշամ
վեր. փափաղեան իլէ սապըգ Այնթապ Հայիկ
Քիլիսասը ճէմիյէթինն Հալէպտէ մէվճուտ օ-
լան 1400 դատար նուֆուսընն ըէյէ մուգթէ-
տիրլէրինտէն 400 դատարը պիր արայա կէլէ-
րէք՝ Պէյրութտան միւսաֆիրէթէն կէլմիշ օլան
փրօֆ. Զ. Ա. Պէղճեանըն ըիյասէթի թահթըն-
աա պիր թէճէմմիւ ազտ էյլէտիրլէր, վէ սէնէ-
լէրլէ եէքտիկլիւնէ հասրէթ չէքմիշ օլան չօ-
պան վէ սիւրիւսիւ պիր քէրրէ տահա պիրի պի-
րինն հուգուրույլէ մէսրուր օլտուլար:

Փրօֆ. Պէղճեան խըտմէթի քիւշատ իշիւն
վազթ ու հալա միւնասիպ միւնասիւր պիր գաշ
զըսա սէօլլէր իրատ էտիպ՝ օլ թէճէմմիւտէ
պիր մազսէտ Պատուելիյի պաշգա եօլտա կէօ-
րիւպ կէօնէնէմէմիշ օլանլարլա կէօրիւշտիւր-
մէք, իքինճի պիր մազսէտ տէ՝ Այնթապ Հայիկ
Քիլիսասընա մէնսուպ Ամէրիգան Պօրտըն նէգ-
տինտէ պուլունան փարալարըն հիսապաթը
ճէմիյէթէ պիրտիրիլիպ՝ պատէմա անլէրին ու-
սուլ ը իտարէ վէ իսթիմալլարը հազընտա միւ
թէվէլիլէրին պիր անլարշա կէլտիքլէրինի
պէյան վէ ճէմիյէթին տէ էֆքեար վէ ըէյինն
ալընաճաղը իտիյինի զիքը էյլէտի: Անտէն
վեր. փափաղեանըն վազթընտա Այնթապտա
գաւայրտա պուլունմուշ օլան պազը հանըմ վէ
էֆէնտիլէր պու կիւնիւն գուայրր տա տախիլ
օլտուլը հալտէ օլ կիւն իշիւն խուսուսըր հազըր-
լանմը օլան 3-4 թէրէննիւմլէրտէն «կէլինիդ
եէք զէպան թէրէննիւմ էտէլիմ» իւհիսինի դա-
յէթ բուհնիւվազ պիր ահէնկլէ թէրէննիւմ էյ-
լէտիրլէր: Անտէն ըէիսին տալլէթի իւզէրինէ
Պրն. Սարգիս Լալէեան վեր. փափաղեանա խի-
թապէն պիր գաշ սէօլլէ, նասըլ սէնէլէրտէն
պէրու անըն դայպուպէթի իշիւն մահգուն օլ-
տուգլարընը, պու գատար ուզուն միւտտէթ այ
ըլլըգ ճէմիյէթին անա օլան սատաղաթ վէ մու-
հապպէթինի սօվուտամմըլ իտիյինի, վէ անըն
տվտէթինտէն տօլայը գալպլէրի գապարտան
պիր մէսէրրէթ վար իտիյինի մուգատտէմէ գա
պիրինտէն վէ էրմէնիճէ լիսանտա սէօլլէտիք-
տէն սօնրա աթիտէքի շիրի գալպի թահրիք օլ-
մուշ պիր փէրտէ իլէ գըրաթ էյլէտի: (Քի սա-
միյունտան պիր չօղունուն արղուսը մուճիպ
նէշը իշիւն անը պուրա տէրճ էտիյօրուլ):

Զէշմիստէ միւտէմ շէօլէ ի էսրաք նիւմայան
տըր,
Միւտէվվէր սիւման սանըրսըն մէհ ի թապան
տըր,
վասի ալմընտա կէօրիւլէն շօլ տէրին խաթթ-
լար
Շահիտ տիր ֆի օ պիր ֆէնգ ի իւմ ու իրփան
տըր:

Հիւսն ի էնտատըն կէրշի հէր ֆէսէ այան տըր,
Թապ ը նէմիլին խուսուսա մէտիէ շայան տըր,
Սէնի պու նէմիլ խէսաիպէ թէննիգ էտէն,
Շիւպիւմ եօգ տըր ֆի ձէնապ ը Բապա ը մէն-
նան տըր:

Ճանլար իսլահը սանա սէրմայէ ի նան տըր,
Միլլէթ աշգըլլէ գալպին տախիւս սուգան տըր,
Պու եօլտա իսէ, մագսէտ ու էմէլին ալա,
Նէ՝ ֆէսպ ի իւնվան նէ տէ սէրվէթ ու սաւան
տըր:

Բուպ ասր օլտու ֆի հուգուրըն պիգտէն նիհան
տըր,
Հասրէթին իլէ կէօլլէրտէն սիքիշֆ ըէվան տըր,
Շու թաթլը տույգու թէսէլլիմիգ օլուր աննագ,
Քի խըտմէթինէ հուտուտ ալէմ ու նիհան տըր:

Վիրուտընլէ պագ սիրիւն նէ գատար խէնտան
տըր,

Հասրէթ տէրտինէ եալընըգ վուսլէթ տէրման
տըր,

Մէրա ու մէլնա նէ գատար ասուտէ օլսա,
Զօպանսըգ գալան սիրիւնին իշի ֆիղան տըր:

Ինֆեար էտէմէմ ամմա աշգըն պիպայան տըր,
Պունը պիլմէյէն մութլագա ֆէօր վէ նատան
տըր,

Սէվգ էթմէսէյտի սէնի պիր հուպա ը վաթանի,
Տիւշիւն ֆի կէշիպ կէլտիյին գօնա իւմման տըր:

Կիւշ էտէնլէր հէփ նաղմէլէրինէ հայրան տըր,
Սանա իֆիննի Զէրտիհան տէնսէ շայան տըր,
Սէֆա կէլտին սէն է՛յ կիլիկիանըն պիւպիւլիւ,
Պաստըղըն եէր չէօլ տէ օլսա կիւլիւսթան տըր:

Էննամ տէյէյիմ ֆիֆրիմ արգուսը պէյան տըր,
Ոլլըլմամաղա եէնի պիր ահտ ու փէյման տըր,
Շու սաթըրլարը եագան անիգ տօսթուս իսէ,
Էֆֆեար ը ամմէյէ անիգանէ թէրնէման տըր:

Ս. ԼԱԼԵՆԱՆ

Իշպուռ շիր գրաւթ օլունուր իբէն՝ աղիմ պիր միքնէթ վէ սիւքիւնէթ իւէ տէնէյէն հազրորուն սալքի կէօզ եաշլարընը դապթ էթմէյէն չալըշըյօր իտի, վէ խիթամընտա սիւքիւնէթ պիր ալգըշ իւէ ալգըշաւարընը:

Պու արա Վեր. Փափագեան ալաղա գալգըպ՝ դայէթլէ միւթէնսիւր օլարագ՝ պէր վէճհ ի մէալ խիթապ էյլէտի. «Շու վազթտա էն չէթին պիր մատտէ հազգընտա պիր վազ վէրմէք պու սէօզլէրէ ճէվապ վէրմէքտէն պանա դօլայ օլաճագ իտի. չախսըմ իպրազ օլունան մէվէտ աէթ վէ մուհապպէթտէն Ֆէվզ էլ ատէ մէմնուն իմ, պանա աթֆ էտիլէն պու խասսիյէթ վէ մէգիյէթլէրին դարշաւընտա իսէ, քիւշիւլիւյօրում, քեաշքի պու սըֆէթլէրին ըուպունա մալիք օլա իտիմ, քէնտիմի պախթիյար ատտ էտէր իտիմ: Պէն անլէրէ մալիք, եա լայըզ տէյիլ իմ, լաքին տուա էտիլիզ քի լաիզ օլայըմ», տէտիքտէն սօնրա՝ Այնթապ Հայիկ Քիլիսասը իւէ օլան ալագասընը, մուգատտէր քէնտիլի օրատան ալըրտըղընը, լաքին հիշ պիր վագթ անա օլան մուհապպէթիլին սօվումատըղընը, քէնտիլի օլ քիլիսատա մուվաֆֆազ գըլան սէպէպ լէրին չօղունըն քէնտիլիտէն խարիճտէ օլտուգունը, մէսէլա օլ վագթտա պիր խալի աշխարհական վէ մուալլիմէրին պիր քիլիսա տէրունիտէ պուլունմասը վէ քէնտիլի թէճրիպէսիզ լիլիէն ըաղմէն անլէրին քէնտիլի իլէրի սիւքիւնէթլէրի, Վեր. Գարա Գրիգոր կիպի պիր սէլէֆիլին օլմասընտան պահս իւէ օլ քիլիսա միւթին օլա տա պու կիւն Ամէրիդատա քէնտիլի քիլիսասը օլա մէմնուն օլաճաշընը տալի զէքը իւէ էհալի իւզէրին տէրին վէ իօշ պիր թէէնիլ պրազըպ՝ ալգըշար իշիւտէ թէքըր եէրինէ օթուրտը:

Գուալըն իբիւնի պիր թէրէնիւմիւնտէն սօնրա քիլիսանըն փարա մէսէլէլէրի մէվգու ը պահս օլուպ՝ էփէյի միւզաքէրէ վէ գարարլար օլտու վէ կիճէնի կէճ պիր վագթընտա, չօպան վէ սիւքիւն եէքտիկէրինտէն սալքի ալըրմագ իաթմէյէրէք՝ Վեր. Փափագեանըն պիր տուա՝ սըլլէ թէճէմիւ խիթամա կէլտի:

Ս. Ս. ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ

ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Պէշէրիյէթին թարիխիտէ էօյլէ էմր ի վաղըլար վար տըր քի անլէր պիր տէֆա գաթիյէն վէ ինքեար օլունմագ սուրէթտէ վուգու պուլ-

տուգտան սօնրա արթըզ անլէրէ պարըշմամրօ վէ քէնտի քէնտիմիզի անլէրէ ուլտուրմամըզ իճապ էտէր: Քէնտի միլլի հայաթըմըտա պու. նէվ պիր չօզ վագըլար զիքը էտէպիլիլիզ:

Անլէրտէն պիրիսի քի անըն վուգուլիտէն սօլայը էսէֆ էտէր իսէք տէ օ պիզիմ իրատէթիմիգտէն ասըմսըզ օլարագ վուգու պուլմու: տըր, էրմէնի քիլիսասընըն Առաքելական վէ Աւետարանական թէսմիյէ օլունան իքի գըսմա իապսիմ օլունմուշ օլմասը տըր:

Չօզլարըն, խուսուսա տիլի՝ իւրզի վէ իւլահի պիր միւլէսսէսէ սայանլարըն նօզթա ի նագարընտան պու ինգիսամ պէօյիւք պիր պաիթսըլըզ ատտ օլունուր վէ հէր նէ օլուրսա օլունանըն գալտըրըմասընա արգու էտէրլէր: Հաթթա միլլէթին պաշընա կէլէն ուգուպէթլէրին սէր սէպէպի պու ինգիսամ օլտուգունու գանն էսէնլէր տէ վար տըր:

Վէ լաքին հագիլաթ ը հալը պիր ազ էիւքսէքտէն վէ պիթարաֆանէ տիւշիւնէճէք օլուր իսէք կէօրէճէյիզ քի մէգըլար ինգիսամըն պու. միլլի Ֆէլաքէթլէրիմիլլէ պիր ալագասըն եօզ տըր: Հաթթա տիլի հարաքէթլէրին թէվարիլիլի միւթալաա էտէնլէր՝ Հայ Աւետարանական հարաքէթին միլլէթին իղզէթիլի իւլաա էթմիշ օլտուգունը գապուլ էթմէյէ մէճպուր տըրլար: Աւետարանական հարաքէթ իսպաթ էյլէտի քի պունտան պիր տէհր էվլէլ թիւրքիատա եաշայան Հայլար էսկի գաֆա վէ հայաթսըզ պիր քիւլէն տէյիլ իտիլէր: Անլէր Ասիալար կիպի իթիգատաթ ը պաթըլէյէ վէ Բալէ, Բալէ, Ելի գալտալալ օլայըլ Ղարդ միլլէթլէրին տիլի վէ ալլի ճէրէյանլարընա սալիք օլան վէ քէնտի գանըշլարը վէ վիճտանլարըն իշիւն էօլիմէտէք Ֆէտաքեարըլա հազըր օլան պիր գալմ տըրլար:

Պու հարաքէթին էճնէպիլէր էլի իւէ կիրտիլիմիշ օլմասընտա տա պիր մահգուր եօզ տըր: Պու կիւն էվրօփայա վէ Ասիայա իտիալ էտիլիշ օլան պիր չօզ հարաքէթլէր հաթթա Քիլիստիանըզ պիլէ էճնէպիլէր էլի իւէ կիրտիլիմիշ տիլի:

Պու միւթալալարա իսթինատէն տէմէյէն ճէսարէթ էտէրիզ քի Աւետարանական չարթունմըն օլ էսկի գէմանլարտա միլլէթիմիզ արասըն տա եէր թուրմասը Հայ ազգընըն ալլի վէ ըուհանի սէվիյէսիլին եիւքսէքլիլիէն կիւզէլ պիր տէլիլ տիլ: Հայ Աւետարանականլարըն ըհհպէրլէրի փէք միւթէալլէմ քիմսէլէր տէյիլ ի-

տիւրէր. լաքին քէնտի վիճտանլարնը վէ գանը շարքնը սաթան ատէմէր տէ տէյիլ իտիւրէր: Օյ գէմանլարտա Աւետարանական շարժում իւլ պէրապէր էրմէնիւր արասընտա պիր տէ Սահմանադրական շարժում պաշլամը իտի: Ազգային Սահմանադրութիւն 1863տէ Պապը Ալի իտարաֆընտան թաստըզ օլունտու: Սահմանադրութիւն տախի տիշարտան իտիալ էտիւմիլ էտի: Պու իքի շարժումլար միլլէթին արասընտա միւլաղի կիտիյօրլար իտի իտէ տէ, եսղըք քի պիրպիրլէրինտէն տօլայը ճահիլ պուլունտուլար: Պունլար եէք տիկէրինի թանըսալար վէ ճէհալէրինի պիրլէշտիրմիլ օլսալար իտի, պիրպիրլէրինին էքսիյինի տօլտուրուրլար իտի: Օյ գէման Հայ Պատրիարքը գօլթուղունտա պիր տէ Ազգապետարան պուլունմաղ իտի, պէլքի տէ Աւետարանական պաշտամունքլար Առաքելական քիլիսէտէ իճրա օլունտուր իտի:

Լաքին օլան օլմուշ տըր. մաղը կէրի տէօնմէղ: Վէլհասըլ շու ինքեար օլունմաղ պլը հագիլաթ տըր քի Հայ Աւետարանական շարժում Հայ ազգա վէ Եկեղեցիյէ շէրէֆ կէթիրէն պիր վագըա տըր:

Կ. ԽՈՒՄԱՆԱՆ

«Պայքար» տան Միգրէպէս տիր

ՄԻՒԹԵՆԵՎԿԻ

ՁԵԼՁԵԼԵԿԵՐ

Պու կիւնլէրտէ Իթալիա տա վուզու պուլան տէհէթիլ գէլգէլէլէր միւնասէպէթիլլէ եիւնէ գէլգէլէլէրին սէպէպի վէ տաիրէ ի թէհսիրլէրի ալիմլէրին միւրազընը ճէլպ էյլէմէքտէ օլմուշ տըր: Պազը մէմլէքէթլէրտէ գէլգէլէ նիսպէթէն տահա չօզ օլույօր, պազըլարընտա տահա աղ: Մէսէլա ճափօնիատա սայքի հէր կիւն իտիֆի հարաքէթլէր վուզու պուլույօր: Կէչէն սէքիլ սէնէ դարֆընտա ճափօնիատա 8831 հարաքէթ վուզու պուլմուշ տուր:

Ձէլգէլէլէր իշիւն իքի պէլլի սէպէպ գիքը օլունտույօր: Պիր սէպէպ, գէմինին իշինտէ գալար էօյլէ սուրէթտէ թէշիլ օլունմուշ տըրլար քի գալարար պիրպիրի իւղէրինտէ շէօյլէ էմանէթ կիպի տուրուրլար վէ վագթ միւրուրու իլէ պու գալարար միւլաղէնէյի շաշըրըպ գայը վէրիլլէրսէ օլ գալարար իւղէրինտէք արագիտէ սիւքիլմէքլիլ վուզու պուլուր: Տիկէր պիր սէպէպ իսէ, գէմինին տէրունինտէքի է-

րիմիլ լավատան հասըլ օլան կաղ տիշարը չըգմաղա շալըշըքէն պիր եէրտէն գէմինին սաթհրնը փաթլատըր վէ նէթիճէսի գէլգէլէ օլուր: Պու կիւնլէրտէ Իթալիա տա Վէսուլլիա տաղը տիշարըյա լավա փաթլաթմաղտա օլտուղունտան էթրաֆընտաքի արաղիյի տէ սարսըյօր:

Պազը պէօյիլք գէլգէլէլէրին սէպէպ օլտուղու ինսան գալաթը փէք պէօյիլք օլմուշ տըր: 1755տէ Լիսպօնտա 50,000, 1908տէ Մէսսինտա 93,770, 1920տէ Չինտէ 180,000, 1703տէ Ճափօնիատա 200,000, 1737տէ Հինտիսթանըն պէօյիլք գէլգէլէսինտէ 300,000, 1923տէ Ճափօնիատա տա 99,331 նուֆուս թէլէֆ օլմուշ տըր:

ԱԼՊԵՐԹ ԱՇՃԵԱՆ

Վեր. Հ. Յ. Աշճեանըն մախտումը Ալպէրթ Աշճեան քէնտի վալիտէյիլ իւլ պէրապէր 1926 Յունուար 7տէ Ամէրիգայա կէլէրէք 4-5 ալ գատար էթլէնթիք Սիթինին Փըպլիք Սգուլընա տէվամ էթտի: Վէ 1926 Օգոստոս 17տէ Լօս Անկէլէսէ նազլ էտիպ՝ օլ շէհրին Փօլիթէֆնիֆ Հայ Սգուլընա կիրտի, վէ մէքթէպին տէօրթ սէնէլիք օլան նիգամի միւտտէթլինի մուվաֆֆա գիլէթլէ տէվամ էտէրէք 1930 Յունիս 26տա 288 սընըֆտաշարը արասընտա, էն եիւքսէք տէրէճէ վէ շէրէֆ իլէ իթմամը միւտտէթ էյլէտի: Ալպէրթ մէքթէպտէ մուալլիմ վէ մուալլիմէլէրին, թալէպէ վէ թալիպաթըն հիւսն ի թէվէճիւհիւնիւ վազանմը վէ տէրսլէրինտէ Ֆէվզ էլ զայէ իթիտար վէ լիյազաթ կէօսթէրմիլ օլտուղընտան՝ Գալիֆօրնիա Սգալըրշիփ Ֆիտէրէյընը թարաֆընտան քէնտինէ ալթուն թօփլու թագտիմ օլունմուշ վէ տիլիօմասրնա ալթուն միւհր վագ օլունմուշ տըր: Քէզա «Սգալըրշիփ, Սիթիգընշիփ Էնա Լիտըրշիփ» տաիրէլէրինտէ կէօսթէրտիյի ըիւճհանիյէթ իշիւն տախի Էֆիպիլըն Սօսայիթի Լայֆ Մէմալըրշիփ Կօլտ Ռինկինէ գայտ օլունմուշ տըր: Պունլար Լօս Անկէլէս ֓օլիթէֆնիֆ Հայ Սգուլընըն հէր հանկը միւլթէտիր թալէպէյէ վէրէպիլէճէյի էն եիւքսէք շէրէֆլէր տիր:

Ալպէրթ մէքթէպտէ Կլի Գլըպըն ըէլիսի վէ քիւթիւպիտանէ տաիրէսինին սանտըքեարը վէ իլ միւտիրի հալինտէ տախի մուֆիտ խըտմէթլէր իֆա էյլէմիլ տիր: Մէքթէպին միւտիրի Ալպէրթին պիր Հայ պատանի օլտուղընա ըաղմէնանը քէնտի օտասընա շաղըրըպ՝ տէմիլ տիր քի,

«Աւագերթ սէնին հազգընտա միւթթէխը իմ : Պու ալի իւլ ալա օլան գայտըն վէ թէքմիլ հիսսալըն իչիւն սէնի գալպէն թէպրիք էտէրիմ : Պիղիմ 16 սէնէլիք կէշմիլ թարիխիմիղտէ պէօյ-իս երեզաէ երեզ տողրու վէ թէքմիլ պիր հիսսա-պըմըղ օլմամըշ տըր» :

ԶԱՐՕ ԱՂԱՆԸՆ ՍԻՆՆԻ

Զարօ Աղա 156 եաշընտա օլմագ իտտիա-որընտա տըր, վէ պու իտտիասընը թիւրքիա հիւրիւմէթի թարաֆընտան թասսըղ օլունմուշ օլան վէսիգէլէրլէ իսպաթ էթմէքտէ տիր : Կէօյալ քի 1776նըն Փետրվար ալընըն 18ինտէ : Վան թարաֆլարընտա պիր Գիւրտ չատըրընտա տող-մուշ իմիշ : Պու սըրատա չու պիր գաշ վագըրա-լարը տէրիսաթըր էթմէք տէյէր : Եվվէլա, Գիւրտլէրին եազըսը եօգ տըր քի տողուշ գայտ-լարընը սագլասընլար : Գիւրտ չատըրլարընտա տողանլարըն հանկիսինին գայտը հըֆղ օլուն-մուշ քի Զարօ Աղանընքի տէ պունտան 150 սէ-նէ էվվէլ գայտ օլունմուշ օլա տա պու կիւն մէյտանա կէլէ : Սանիէն թիւրքիատա քիմին տողուշ գայտը հըֆղ օլունուր քի պու դահվէճի Գիւրտ Զարօ Աղանընքի գայտ օլունմուշ օլա : Պիր թիւրքէ դա՞շ եաշընտա սըն տէյու սօրսան գըրըղ էլլիտէ իմ տէյու ճէվապ վէրէճէք տիր : Պէշ օն սէնէնին պիր Փարզը օլմագ : Թիւրք հիւ-քիւմէթինին տողուշ գայտլարընա կէլինտիքտէ պունլար ասքէրլիք իչիւն թուրքուրը քի պունա նէ էհալի նէ տէ մէմուրլար չօղուղ էհէմմի-լէթ վէրմէվլէր : Տիկէր պիր հիսսապ տահա վար տըր : Զարօ Աղալը պու տիյարա կէթիրէնլէր պուրատա անըն երեզիւնտէն պիր միգտար փա-րա գաղանմագ էմէլինտէ տիրլէր : Պունլարըն չու Ամէրիգա կեամվուրլարընտան ալաճագլարը փարատան պիր միգտար հէր հանկի պիր մէ-մուրա թագտիմ օլունսա պու շէյ անը Զարօ Աղանըն սիննին իսթէտիյի գատար երեքսէլթ-մէյէ իլգամ էտէպիլիւր : Շու հալտա Զարօ Ա-ղանըն սիննինին 156 օլտուղու պազըլարըն զանն էթտիյի կիպի մուհագգագ վէ մուսատտագ պիր վագըրա տէյիլ տիր :

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐԶԱԼԱՐԸ

Նիւ Եօրքտա Վալտօրֆ Ասթօրիա հօթէլի կէշէն սէնէ երգըլըպ կէրինէ եէնի պիր պինա եափըլըյօր : Վալտօրֆ Ասթօրիա Նիւ Եօրքըն էն

մութանթան պինալարընտան օլուպ՝ նիճէ փը-րէնսլէր վէ փատիշահլար օրայա էնմիշ տիր-լէր : Կէօյալ էսքի ուսուլտա օլտուղու իչիւն եը-զըպ եէրինէ եէնի պիր օֆիս պինասը եափըյօր-լար : Եէնի պինա 34 վէ 33իւնճիւ սօգաղլարտա իքի պլօգ եէր թուրքույօր, 50 միլիօն տօլար մասրաֆ իլէ եափըլըյօր : Երեքսէլիյի 120 գաթ օլուպ՝ շիմտի էն երեքսէք պինատան 200 ալագ տահա երեքսէք օլաճագ տըր : Պինատա 20 պին տտէմ սաքին օլաճագ տըր : Պու պինանըն ինչա-սընտա 50,000 թօնօ չէլիք, 10 միլիօն թուղ-լա, 200 պին միւրեհապ ալագ թաշ սարֆ օլույօր : Պինատաքի սու պօրուլարընըն պօյու-75 միլ օլաճագ վէ էլէքթրիք թէլլէրինի ուճ ու-ճա տիւզսէք իքի միլիօն ալագ օլույօր : Հէր կիւն 5000 թօրպա չիմէնթօ, 300 թօրպա քիրէճ վէ 450 միւրեհապտա եարտա դում կէօթիւրիւլի-յօր : Պինատա 3000 ատէմ իլլէյօր, 225 նաճար, 290 եափուճը, 384 թուղլա ամէլէսի, 500 գա-տար պաշգա ամէլէ վար : 285 քիշի տէմիր իչ-լէրինտէ, 249 քիշի էլէվէյթըրլարը եափ-մագտա 192 պօրուլարա, 194 տէ հէրարէթ վէ հավա պօրուլարընա չալըշըյօր : Պունա կէօրէ նագըրլար, քեաթիպլէր վէ իշճիլէր վար տըր :

Փրանսատա եէնի պինալար եափըլըր իքէն միւհէնտիսլէր տամլարը էօյլէ պիր թարգտա եափըյօրլար քի իլէրիտէ թէյյարէ իչիւն սթա-սիօն օլապիլսին :

Թաթարլարըն ճիւմհիւրիյէթինէ իսայիմ Արամօֆ իսմինտէ պիր մատէն ամէլէսի պաշ վէքիլ օլմուշ տըր :

Շիգալիտա պիր էպէլիք խասթախանէ-իւնտէ իքի գատընըն չօճուղու պիր պիրինէ գա-լըշմըշ իտի, շիմտի հանկը չօճուղ հանկը գա-տընըն տըր պուրմագ իչիւն հիւքիւմէթ, տօգ-թօրլար, ամօգաթլար օղրաշըյօր :

Եվրօիատա իշիգլէրին սալըսը պէշ միլիօ-նա եէթիշմիշ տիր : Սալթ ինկիլթէրրա վէ Ա-լամանիատա իքիշէր միլիօն ատէմ իշսիղ տիր : Իշսիղլէրէ Ալամանիա սէնէվի 300 միլիօն տօ-լար, ինկիլթէրրա 260 միլիօն վէրիյօր :

ԹՕՀԱՖԻՅԷ

Պիր Իրլանտալըյա խասթախանէտէ ամէլի-յաթ եափըլմըշ, եաթաղընա կէթիրիլիպ ալը-տըգտան սօնրա շիւքը էթմէյէ պաշլամըշ քի սէ-լամէթ գուրթուլտը : Եագընընտա եաթան պիր խասթա քէնտինէ տէօնիւպ օ գատար աճէլէ էթ-

մէ, պահա տա ամէլիյաթ եափտըլար իտի, սօն
րա գարնըմտա տօգթօր իքի մազաս ունութմը,
թէքրար եարըպ չըգարտը» տէյու նազլ էտէր
իքէն տօգթօր օտայա կիրիպ «Շափգամ նէրտէ
տիր. չափգայը զայպ էթտիմ» տէյու պաղըրըն
ճա, եէնի ամէլիյաթ օլան գօրգուսընտան պա-
յըմը տըր: Շափգայը գարնընտա ունութմը,
գօրգուսը քէնտինի պայըլթմը տըր:

Ախէր պիր տօգթօր պիր խասթայա թափսի-
յէ էյլէմիշ քի իլաճը սու իչինտէ ալսըն, էր-
թէսի կիւնիւ կէլտիյինտէ խասթայը եաթագտա
պուլմամը վէ նէրտէ օլտուղունու սօրտըգտա
«Համամտա սու իչինէ կիրտի քի իլաճ ալսըն»
տէմիշէր:

Խաթիպին պիրի սուլհ իւզէրինէ նութգ է-
տէր իքէն մէսէլէյի տահա թէէսիրլի եափմագ
իչին պիր կէօյէրճին թուլուպ պիր չօճուղա
վէրմիշ քի սուլհ կէօյէրճինի պէօյլէ էնէճէք,
տէտիյինտէ՝ չօճուղ եօգարըտա պիր փէնճէրէ-
տէն գուշու պրագսըն: Խաթիպ նութգըն օ եէ-
րինէ կէլիպ՝ էլինի եօգարը ուզատարագ «Իշթէ
սուլհ կէօյէրճինի պէօյլէ էնէճէք» տէտիյինտէ,
չօճուղ եօգարըտան «Կէօյէրճինի քէտի եէտի,
քէտիյի թուլթուրմ, օնու աթայլմ մը» տէյու
պաղըրմը տըր:

Վաիդ սիյահ արապլարա վազ էտէր իքէն,
ճէհէնէմի զայէթ սօղուգ տէյու թարիֆ էթ-
միշ: Ճէհէնէմի թապանը պուզ, թափանը
պուզ, տիվարլար պուզ գապլը տէյու անլաթ-
միշ: Վաղը պիր պէյազ առէմ տէ տինլէյօր ի-
միշ: Սօնընտա պատուելիյի կէօրիւպ՝ «Պատ-
ուելի ալըիմ պէլտիյիմիդ ճէհէնէմ սըճագ օ-
լուր, աթէշլէր եանար, սէն պուզ տօնտուրտըն»
տէտիյինտէ՝ պատուելի ճէվապէն՝ «Աման սուս
օլ, պունլարա անլաթմա, պու սիյահլար ան-
ճագ սօղուգտան գօրգար, եօգաս ճէհէնէմ սը-
ճագ օլտուղունու անլարլար իսէ պուրատա պիր
թանէ գալմագ հէի կիտէրլէր» տէմիշ տիր:

Գատընըն պիրի մահքէմէ գափուճըսընա
պօրար քի գաշ սէնէ տիր օ մահքէմէտէ խըզ-
մէթ էտիյօր: Գափուճը 40 սէնէ ճէվապ վէրիւր:
Գատը թէքրար սօրար քի «Պու գըրգ սէնէ իչին-
տէ կէլէն գատըլարտան հանկըսը էն էյի իտի»:
Գափուճը ճէվապէն տէր, «Պիր գատը Սթան-
պօլտան չըգտը կէլէ կէլէ պու շէհրէ իքի սա-
աթ դալա պիր քէօյտէ էօլտիւ: Օնտան էյիսի-
նի կէօրմէտիմ»:

Ինկիլթէրրատա պիր ալօգաթ վէֆաթ է-
տէր վէ ֆագիր օլտուղունտան փարա թօփլար-

լար քի տէֆն էթսինլէր, էնճամ պիր գատըլա
կէլիպ պիր ալօգաթ տէֆն էթմէք իչին պիր
չիլին իսթէրլէր: Գատը չըգարըպ 20 շիլին վէ-
րիւր վէ տէր, «20 թանէ տէֆն էտինիդ»:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամէրիկանըն կէօմրիւք գանուըն իւզրէ ճէպ
րէն իլլէտիլէրէք եափըլմը օլան էմթաա Ամէ-
րիկայա գապուլ օլունմագ, մէսէլա պիր հիւքիւ
մէթ էհալիսինին պիր գըսմընը եախօտ մահ-
պուսլարը ճէպրէն իլլէթտիլիպ տէ էմթաա չը-
գարըր իսէ օ մալ իչէրի գապուլ օլունմագ: Պէօյ
լէճէ Բուսիատան կէլէն աղաճ մաճուըն վէ քէ-
րէսթէ տօլու վափօրլար եիւքլէրինի պօշալթ-
մագա միւսաատէ օլունմատը, Բուսլար ճէպրէն
չալըչտըրըյօր տէյու: Սօնրատա մալիյէ նէղա-
րէթինտէն էմր կէլիպ՝ պօշալթտըլար: Նիւ
Եօրքտա Բուս թիճարէթ մէրքէդի թահգիդաթը
տէվամ էտիյօր: քէնտիլէր ալէյհինտէ կէօսթէ-
րիլէն էվրագըն թագլիտ օլտուղունու Բուսլար
խտաա էտիյօրլար:— Պու եաղըն Ամէրիկատա
տէվամ էտէն սըճագ վէ գօրագլըք եաղըն սէնէ-
լէրտէ միսլի կէօրիւմէմիշ տէրէճէտէ օլտու:
Մահսուլլար գուրուտը, հաթթա սիւտ իչին
պիր գըթլըք օլաճաղը թախմին օլունույօր:
Զիֆթճիլէր ինէքլէրի տախի սաթմագտա եա
պօղաղլամագտա տըրլար: Տախիլի էյալէթլէր-
տէն կէլէն խապէրլէր զայէթ Փէնա տըրլար:
Զիֆթճիլէր սըղըրլարը պաղարա կէօթիւրիւպ՝
օնտա պիր Փիյէթէ սաթըյօրլար: Մըսըր պուղ-
տայր վէ գուրու օթ մահսուլը օլմայաճագ,
պաղը եէրլէրտէ հալմանաթա պուղտայ եէտի-
րիյօրլար:— Օգոստոսըն Ծինճի կիւնիւ Նիւ
Եօրքտա տէրէճէ ի հէրարէթ 93 Պարէնհայթ ի-
սի քի 1881տէն պէրրու պու տէրէճէ կէօրիւմէ-
միշ տիր: Սըճագտան վէֆաթ էտէնլէր վէ պա-
յըլըպ տիւշէնլէր տախի էփէյի սայը թէշէրլէ
տիյօրլար: Ամէրիկա րէիսի պու գօրագլըք մէ-
սէլէսինի էհէմմիյէթլէ թէլագգը էտիպ՝ չարէ-
լէր տիւշիւնմէքտէ տիր վէ հէր միւմքին չարէ-
յի գուլլանըպ՝ Փէլագթթին էօնիւնիւ ալաճաղը-
նը իւմիտ էտիյօր: Պաղը էյալէթլէրտէ զիյան
200-300 միլիօն տօլարը պուլմուը տըր: Պօրսա
տիւշմէսի վէ զիյանը իւզէրինէ վէ մէվճուտ օլան
իշսիղլիք իւզէրինէ գօրագլըք տախի իւլվէ օլ-
տըգտա Մ. Ամէրիկա էհալիսինին հալի փէրու-
չան օլաճագ տըր:— Ամէրիկա հիւքիւմէթի տօ-
նանմատան պաղըլարընը չըգարմագա պաշա-

մըջ տըր: Եօմինք, Ֆլորիտա վէ Եոթաւ հարպ կէմիւնէրի տօնանմատան չըգարըմըջ տըր: Պու եօլ իլէ պէօյիւք իգօնօմի օլաճադ տըր:— Օղոստոս պիրինճի կիւնիւ Նիւ Եօրքտա տախի Գօմմիւնիսթ նիւմայիչի օլտու վէ փօլիսլէր շիտ աէթլէ գալապալըղը տաղըթտըլար: Փօլիսլէր հարգսըղ վէ վաճի մոլամէլէ էտիյօր տէյու չէքվա օլտու վէ Թահգիգաթ եափըլըյօր:

Ինկիլթէրրամըն ալան վէ Լօրտլար գամալալարը պահրիյէ աճտնամէսինի իմզալատըլար, Աճտնամէ տէրհալ գրալ ճօրճ Թարաֆընտան տախի իմզալանտը: Ճալիօն Թարաֆընտան տախի իմզալանաճաղը զանն օլունույօր: Ամէլէ ֆըրգասը ազալարը արասընտա ֆըրգատան ալըլանլար չօղալըյօր: Ազատականլար տալիմա գապինէյի Թութույօրլար:— Մըսըրտա չիմտիլէք առայիչ եէրինտէ տիր, հէր քէս իչի իլէ մէչըղու տըր: Էհալինին պիր գըսմը գաթէն պու գարըջըղըլարալ րազի տէյիլ տիր: Վաֆտ ֆըր գասը իլան էյլէտի քի հիւքիւմէթէ էհալի վէրկի վէրմէսին, լաքին հիւքիւմէթ ֆարգսըղ տուրույօր վէ էհալի վէրկիյի վէրիյօր: Պաշ վէքիլ Սըտգը փաշա վազիլէթէ սահիպ տիր: Տիկէր Թարաֆտան Վաֆտըլարտան պազըլարը Լօնաըրտա ազլ օլան իլըտիլի եանի Ապպաս Հիլմիյի Թախթա կէթիւրմէյէ չալըջօրլար: Ինկիլիզ հիւքիւմէթի քէնտիսի Ապպաս Հիլմիյի Թարտ էյլէմիչ իտի, չիմտի պէօյլէ պիր մէսլէյէ մէյլ էթմէլէրի միւմքին տէյիլ տիր:— Լօնաըրտա Հինտիսթան մէսէլէսի իչիւն պիր գօնֆէրանս ազտ էտիլէճէք տիր: Հինտիսթան էհալիսի Թարաֆընտան մուրախիսալար կիտէճէք վէ Լօնտրատա հէր պիր Ինկիլիզ ֆըրգասը միւմէսիլլէրի իլէ գօնուչաճաղար տըր: Հինտիլէր իչիւն մուրախիսա սէչմէք գօլայ օլույօր, լաքին Իսլամլարտա իւչ սընըֆ վար: Պիրի Հինտիլէր իլէ հիչ պիր միւնասիպէթէ կիրմէք իսթէմէզ, պիրի օնլար իլէ ույուլմադ իչիւն չարթլար գապուլ էտէր, իւչիւնճի ֆըրգա Թէմամէն Հինտիլէրէ պիրէչմէք Թարաֆտարը տըր: Ատէմ սէչմէյօրլար: Սիմօն գօմիտէսի Հինտիսթանա իսթիգլալը եալաշ եալաշ վէրմէք եօլունտա րափօր կէթիւրտի իտի: Անլաշըլան Ինկիլիզլէր տահա իլէրի կիտիպ՝ Գանատա վէ Ալսթրալիա կիպի տօմիմիօն տէրէճէսիլի վէրէճէքլէր տիր: Հինտիսթանտա երինէ ալա սըրա գարըջըղըք էքսիք տէյիլ տիր:

Ֆրանսամըն պաշ վէքիլի Նանսիտէ տիգգաթթա չալան պիր նութգ իրատ էյլէտի: Նութգը

փարլամէնթ ուսուլընա վէ սօսիալիզմէ գարըլ իտի: Թարտիօ էհալիյէ միւրաճաաթ էտիյօր քի սօսիալիզմէ գարըլ հարպ էթմէք իչիւն քէնտիլնէ եարտըմ էյլէսինլէր: Տախիլի առայիչի սաղալմադ վէ մասրաֆտա իգօնօմի էթմէք էմէլիմիլ օլտուն տէյօր: Թարտիօնըն ֆիքրինճէ փարլամէնթ ֆաղլա մասրաֆլարա եօլ աշըյօր:— Ֆրանսանըն պիւտճէսի 3000 միլիօն տօլարա եէթիւմիչ տիր:— Պրիանըն միւթթէհիտ էվրօփա Թէքլիֆինէ հիւքիւմէթլէր պիրէր պիրէր ճէվապ վէրիյօրլար, էն սօնրա Եոկօսլալիա, Պուկկարիսթան վէ Եոնանիսթան տախի ճէվապ վէրմիչ տիր: Եոկօսլալիա տէյօր քի, եալընըղ ճէմիլէթ ի Աղվամ ազալարը իչթիրաք էթսին, Եոնան արգու էտիյօր քի Թիւրք տախի ալընսըն:

Ալամանիա ըէիսի Հինտէնպուրկ Ֆրանսըղլարըն Թախիլէ էթտիլի Րէն հէվալիսինտէ կէզիպ շէնլիքլէր եալըլըր իքէն Կօպլէնցտէ պիր քէօլիլի եըգըլարադ՝ 100 առէմ Թէլէֆ օլմուլ իտի: Պու գաղատան միւթթէսսիր օլարադ՝ Հինտէնպուրկ Պէրլինէ ալտէթ էյլէտի: Պէրլին փարլամէնթի Րայիսթակ՝ հիւքիւմէթին կէթիւր տիլի պիւտճէ փլանընը գապուլ վէ Թաստըք էտէմէտի, չիւնքի օ գատար չօգ ֆըրգալար վար տըր քի էքսէրիյէթ փէյտա էթմէք կիւճ օլույօր: Պաշ վէքիլ Պրիւնիլ ըէիսին պիր էմընամէսինի օգուլուպ՝ մէճլիսի տաղըթտը օ շարթ իլէ քի Հոկտմերտէ եէնի ինթիսապ օլտուն: Շու հալտա չիմտի Ալամանիա հիւքիւմէթին տիգթաթօրուղու ալթընտա տըր: Գապինէ իսթէտիլի կիպի պիւտճէ Թալին էտիպ՝ իտարէ էտէճէք տիր: Ձիւնքի Եոննի փլանը իճրայա գօնուլույօր վէ պիւտճէ էվլէլէճէ Թաստըք օլմալը տըր:

Իթալիա հիւքիւմէթի պէչ միլիօն տօլար Թախիս էյլէտի գէլգէլէ աֆէթգէտէլէրի իչիւն: Նըգըլան եէրլէր Թամիրէ պաշլանըյօր: Էօլէնլէրին սայըսը 3000տէն եօգարը տըր: Օն պին գատար եարալը վար տըր: Օն պինլէրճէ էհալի աշըգտա եաշամագտա տըրլար: Հիւքիւմէթ վէ Վաթիգան եարտըմ էտիյօր: Իթալիա գրալը գէլգէլէ մահալլէրինի կէզէր իքէն աղլամըջ տըր:— Պու սէնէ գրալըն Թախիտա օլտուլընըն 30ընճը սէնէ ի տէվրիյէսի տիր: Փէտէրի 1900 Յուլիս 29տա պիր անարչիսթ գուրչունը իլէ գաթլ օլունտու իտի: Խարապ օլան խանէլէրին սայըսը 5000տէն գիյատէ տիր: Պազը Ֆամիլիալար Իթալիատան գաշմադ իչիւն Ալփ տաղ-

լարընտան իսվիչէրայա կէշտիւնէր, վէ գար ֆուրթունասընա թուրթուրուրլար: Օգոստոս 4տէ երնէ Նափօլի թարաֆընտա գէլգէլէ օլտու իսէ տէ զիյան օլմատը:

Բոււմանիատա Եհնուտիւնէրէ գարշը օլան հարաքէթտէ մէտիւնէլտար օլանլարըն վէ տախիլիյէ միւսթէշարընա սուի դաստ էտէնլէրին մու հաքէմէսի իճրա օլունաճադ իքէն հիւքիւմէթ նիւմայիշտէն գորգտուղունտան մուհաքէմէլէրի կիլլի կափմաղա մէճպուր օլտու: «Քրիսթիյան թալէպէ լիկի» իսմինտէ պիր թէշքիւլաթ վար տըր քի ըհիւլէրի Փրօֆ. Ալէքսանտըր Գուշա տըր՝ աշըգտան աշըղա հիւքիւմէթին պու հարաքէթինէ մէյտան օգուրլար: Պունլար գրալա արգուհալ վէրտիքտէն մատա նութգլար վէ նէշըիյաթլար իլէ Եհնուտիւնէրի մուխալիֆ հարաքէթի թէշվիգ էյլէյօրլար:— Բոււմանիա փարլամէնթի պիր գանուն կէշիրտի քի զադէթա մուհարրիւլէրի իսթիյարլըգ գէմանլարընտա թէգաուտ օլուպ՝ րահաթ եաշասընլար, օնլար շիմտիտէն ուֆադ պիր մէպլաղ մաաշլարընտան վէրէճէլէր տիր:

Բոււլար Ամէրիգատա Սօվիէթլէրէ գարշը օլան հարաքէթի իսթիհգա էտիյօրլար վէ շալէտ Բուս մալլէրի Ամէրիգայա խոխալ օլունմադաս, քէնտիւլէրի տէ պիր շէյ ալմամաղը թէհտիտ էտիյօրլար:— Բոււլար իլէ Աճէմէր ալաքընտա տախի մէսէլէլէր վար տըր: Ատըրպէյճանըն Աճէմ գըսմընտա Բուս, Հայ, Կիւրճիւ Պօլշէվիգլէրէ գարշը քիմսէլէր թօփլանըյօրլար:— Շիմտի թիւրքիատաքի Քիւրտ մէսէլէսի տախի Բուսըն խօշընա կիթմէյօր. օնտա էվրօփանըն, խուսուսա ինկիլիզին փարմաղը վար գանն էտիյօրլար:— Սթալինին գուվլէթինէ վէ նուֆուղընա գարշը օրտու գօմանտանը վօրօսիլ նիշէ սըրալարտա տիգթաթօրը տինլէմէյօր:— Բոււլար Օգոստ. պիրինճի կիւնիւ հարպա գարշը կիւն տէյու իլան էյլէտիլէր: Օ կիւնտէ տիւնանըն հէր թարաֆընտա Գօմմիւնիսթլէր նիւմայիշ եափաճաղլար տըր: Փարիզի 2000 ասքէր իլէ մուհաֆաղա էթտիլէր, Պէրլինտէ էփէյի գարըշըգլըգ օլտու վէ 100 քիշի տէրտէսթ օլտու:— Բոււլար Իթալիա իլէ չօգ մուվաֆըգ պիր թիճարէթ մուգապէլէսի եափտըլար, շէօյլէ քի Իթալիատան ալտըղլարը մալլէր եիւղտէ 25 փէշին վէ «? պօրճա օլաճադ տըր: Պու պիր նէվ Ամէրիգայա գարշը ըհգապէթ տիր:— Օտէսատա Սօվիէթ հիւքիւմէթինէ, գարշը պիր իսեան օլմուգ վէ էհալի սօգադ-

լարտա իսթիհգեամ եափարադ պիր կիճէ տալանմըլար տըր: Սօնրատան Գըրմըղը օրտու աքէրի եէթիշիպ մէթրէյյէօգ վէ պօմպա իլէ հիւճիւմ էյլէմիշլէր տիր: 200 էօլիւ, պիր չօգ եալալ վէ էսիր վար տըր:

Զին դայէթ փէրուշան հալտէ տիր: Պօլշէվիգլէր գուվլէթ քէսպ էտիպ՝ միլլի հիւքիւմէթէ դալիպ օլտուլար վէ ճէնուպտա եէթիշտիքլէրի մահալտէ գէնկին գանն էթտիքլէրինի դաթլ, էվլէրի եաղմա էթմէքտէ վէ շէհրէրէ եանկըն վէրմէքտէ տիրլէր: Չանկշայ շէհրի քի միսիօնէրլէրին վէ էվրօփալըլարըն մէրքէգի տիր ասըլար էլինէ տիւշտիւ վէ շէհր խարապ օլտու: Միսիօնէրլէր վէ էվրօփալըլար ինկիլիգ Ամէրիգան վափօրլարընա իլթիճա էթտիլէր, լաքին էվրօփալը մալլէրի եանտը, գիյան միլիօնլարա պալիզ օլույօր: էվրօփալըլար սէյրճի հալինտէ տուրուրլար: Չինտէ պիր գալի հիւքիւմէթ օլաճաղը չիւպհէլի տիր: Չանկշայտա Գօմմիւնիսթլէր 2000 Չինլինին պաշընը քէսմիշլէր, 4000 Չինլի դայալ տըր: Միսիա Հըրնգ իսմինտէ պիր ինկիլիգ միսիօնէրլինի սիւնկիւ իլէ էօլտիւրտիլէր: Քիէնեանկ տէնիլէն մահալտէ պիր ինկիլիգ գատընընըն փարմաղընը քէսիպ՝ գօնսօլոսա եօլլամըլար քի 50,000 տօլար ֆիտիյէ եօլլասըն: Պաշգա ինկիլիգ գատըն էսիրլէր վար տըր: Վօշինկթօնըն ինկիլիգ սէֆիրի Ամէրիգա խարիճիյէ նէգարէթինէ միւրաճաաթ էտիպ՝ Ամէրիգանըն նէ ատըմ ալաճաղընը սօլույօր: Ուարիճիյէ միւսթէշարը տէրհալ ըհիս Հօվլըր իլէ կէօրիւշտիւ: Ճափօն վէ ինկիլիզլէր օրատաքի տօնանմա գուվլէթինի արթըրըյօրլար: Նանքին հիւքիւմէթի տախի ասքէրի գուվլէթ եօլլայօր պու ասըլարը գապթ յէլէմէք իշիւն: Չինտէ վաղիյէթ չօգ աղըր տըր: Պիր էվրօփա միւտախէլէսինտէն գօրգուլույօր: ինկիլթէրլատա էհալի զէլէյանտա տըր, հիւքիւմէթ պիր ատըմ ալմաղա մէճպուր օլաճադ տըր:

Քիւրտ իսեանը մէսէլէսի հալա խիթամ պուլմատը: Թիւրքլէր էլլի պինտէն գիյատէ ասքէր սիւահ ալթընա ալմաղա մէճպուր օլտուլար, չիւնքի Իրադ եանի Մուսուլ Բալանտուգ թարաֆընտան տա Քիւրտլէր հիւճմ էտիյօրլար: Արարատ թարաֆընտա օլատաքի Քիւրտլէրի պիթիւրտիլէր, լաքին տաղտաքիլէրէ չօգ թէհսիր էտէմէյօրլար: Աճէմէր Թիւրք ասքէրինին Աճէմ թօփարղընա կիրտիյի իշիւն Թիւրքիատան թաղմինաթ իսթէյօրլար: Թիւրքլէր տախի Աճէմէ շէտիտ նօթա վէրիպ՝ Քիւրտլէրէ

մէլճա վէրտիլի իշին մէսուլ թութույորլար: Աճէմ-Րուս-Թիւրք հուսուտընտա պիր եէր վար ալը քի Թիւրքլէր Աճէմտէն օրայը ալմագ իս-թէյէճէլէր: Իրագտան 500 աթլը իլէ Օրթհան քէօյլինէ հիւճմ էտէն շէյի Հասան տըր: Բիւրտ լէր Իրագ իսթիզլալընա գարըը տախի փրօթէս-թօ էտիյօրլար: Օ վագթ Գիւրտլէրին վագթիէ-թի տահա թէհլիքէյէ տիւշէճէլ տիր: Մալիյէ-ճէ տար օլան Թիւրքիա իշին պու տախիլի մէ-սէլէ չօգ փահալըյա մալ օլաճագ տըր:— Էտիր-նէտէ Փուրթուշա վէ տօլու սէպէպիւնտէն 20 քիշի վէֆաթ էթմիշ, եիւլէրճէ ինսանլար եա-րալանմը տըր: Էտիրնէտէքի պինալարըն եիւլ տէ 80ի խարապ օլմուշ, 9 մինարէ եղզըմը, Սուլթան Սէլիմ ճամիսինին տէօրթ մինարէլէ-պինին պաշլարը ուշմուշ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ՀԱՅՐԵՆԻԳՈՒՄ ԴԵՅՐԵԼԹՈՒՄԱՆ ՎԻՐ ՄՈՒԽԱ-պիր Անթիլիաստա քիւշատ օլունմագտա օլան Բնծայարան մէքթէպի հագգընտա եաղըպ՝ չու պիր նօգթայա նագարը տիւզգաթ տալէթ էտի-յօր քի Պու միւլէսսէսէյէ Ամէրիզալըլար իանէ էթմէքլէ պերապէր անլէրին թալէպինէ կէօրէ օրատա տինի-ախլագի տէրսլէրի պիր Ամէրի-պալը վէրէճէլ տիր: Մուհարրիր պուշտա պիր թէհլիքէ կէօրիւյօր, շէօյլէ քի պու եօլտա էճ-նէպիլէր միլլէթին արասընա միլլէթին իշինէ կէլմէյէն պիր թագըմ եէնի ունսուրլար իտխալ էտէպիլիլիլէր: Պիզէ պիէսապ պիր վէսվէսէ տիր պու:— Արժէնթինին Պուէնթօս Այրէս շէհրինտէ 10 պին Հայ վար: Գօրտօվա շէհրինտէ 200, Բօ-գարիօտա 400 տիր: Օթուգ սէնէ էվվէլ Սիւ-քիստեան վէ Պէրզամալըեան մանիֆաթուրա իշի աջմը տըրլար վէ մուվաֆֆագ տըրլար: Պագիլէր սանաաթքեար տըրլար:— Պօսթօնըն 300 իւնճիւ տէհր պաշը գիյնէթլէրինտէ Սիմ-ֆօնի հօլտա հէր միլլէթ քէնտինէ մախսուս սէ-նայի սէրկիսինի գօյմուշ իտի: Էրմէնիլէրինքի պիրինճի միւլքեաֆաթը վագալանմը տըր: Զիյ-նէթ կիճէսի Հայկական թէրէնիւմլէր, խու-սուսա Տիկին Զուլալեանըն թէրէնիւմլէրի Ա-մէրիզալըլար թարաֆընտան թէպրիք օլունմուշ տըր:— Պուքրէշտէ տախի էրմէնի սէնայի սէր-կիսի իճրա օլունտու, Բումանիանըն եիւքսէք սընըֆլարը Փրէնսէս Իլիանը գիարէթէ կէլ-միւլէր տիր:— Պօղոս Նուպար փաշանըն վէֆա-թը իշին Մըսըր, Սիւրիա վէ հաթթա Թիւրք

ղագթալարը սահիֆէլէր վագթ էտիյօրլար վէ ճիւմլէսի մէտհիլէլի լիսան գուլլանըյօրլար: Նուպար փաշա Գահիրէնին Գալուստեան վար-ժարանը թամիրի իշին 20 պին Ինկիլիզ լիւրա-սը վէրմիշ տիր: Հէլիօփօլիստէ 6500 Ինկիլիզ լիւրասը սարֆ էտիպ՝ Նուպարեան վարժարանը եափմը տըր: Հայ Ուսանողական Հիմնարկու-թիւնա 26,000 Ինկիլիզ լիւրասը, Հայաստանըն քիթապէթ վէ թարիխ տարիէսինէ Իքի միւլքեա-ֆաթ, 400 Ինկ. լիւրասը: Մըսըրտա Մարի Նու-պարեան կէօգ խասթախանէսինէ 16,000, փա-րիզ հայկական քիւթիւպիսանէյէ 8300, Փարիզ Ուսանողական Տուն 3 միլիօն Ֆրանգ վէրմիշ տիր: Վէֆաթընա եաղըն 50,000 Ինկ. լիւրասը Նուպարաշէն իշին վէրմիշ իտի վէ վէֆաթըն-տա Փամիլեասը աթիտէքի հէտիլէլէրի վէրմիշ տիր: Փարիզ եկեղեցիյէ 50,000, Փարիզ աղքա տախնամընա 50,000, Գահիրէ վէ Իսքէնտէրիյէ Փագիլիլէրինէ 50 շէր պին, Գահիրէ Իսլամ ֆա-գիլիլէրինէ 50,000 Ֆրանգ:— Սթանպօլ Արնա-վուտ Բէօյիւ գըզլար գօլէճինտէն պու սէնէ 8 Հայ օրիորդլար միւնթէհի օլմուշլար:— Աղզ. Հիւանդանոցըն 20 պին տօլար պօրճը վար ի-միշ:— Ուրուկուտա Հայլարըն սայըսը 2000 իմիշ, 200իւ Փրօթէսթանթ տըրլար: Պրագիլիա նըն պաշլըճա շէհրի Սան ֆալլօ տըր քի օրատա 2500 Հայ վար տըր: Պրագիլիաստա Հայլար պաշ լըճա Գօնտուրա իշի իլէ մէշղուլ տըրլար: Ա-րապճա սէօյլէյէն Իքի Հայ վար տըր, Բըզալը-լա ճօրճ վէ Միհրան Լաթիֆ, պուշլար զայէթ զէնկիլին օլուպ՝ Փաիտէլի օլմուշ տըրլար: Եէօ-քիւն հիսապ իւզրէ Արժէնթինտէ 15,000, Ուրու կուէյտէ 2,000, Պրագիլիաստա 5,000 Հայ վար տըր:— Նուպար փաշանըն էվլատլարը Գօնթէս Տարսգօթ, Արաքէլ, Զարէհ վէ Վահրամ Պէյ-լէր Բարեգործականա 1000էր Ինկիլիզ լիւրասը վէրտիլէր: Զարէհ վէ Վահրամ Պէյլէր Նուպա-րաշէնէ 125 պինէր Ֆրանգ վէրտիլէր: Պունտան մատա Հայաստանըն էվսիզ չօճուզլարընա, Դպրոցասիրացա, Հայ Կամաւորներու Միւլթիւ նա, Հ. Մ. Ը. Մ. է հէտիլէլէր վէրմիշ տիրլէր:— Վեր. Փափագեան Տէր Ի Զօր թարաֆլարը-նը տախի գիյարէթ էյլէմիշ տիր:— Հալէպտէ Յուլիս 23-30տա վաղըլար վէ չօպանլար իշին պիր եաղ մէքթէպի օլաճագ տըր. օրատա Վեր. Փափագեան վէ Փրօֆէսօր Լութֆի Լեւոնեան տախի հաղըր պուլունարագ նութըլար իրատ է-տէճէլէր տիր:— Ալպանի (Ե.Ե.)տէ Պրն. Գար րիէլ Սիվասլեանըն մախսուլը Պրն. Միհրան,

Թրոյ (Ն. Ե.) տա Պրն. Արմենակ Իշխանեանն
քէրիմէսի Օր. Էմէլիա Իլէ Նշանլանմըւ տըր :

ՄԱՅԻՍ 1856 ՕԳՈՍՏ. 1ԷՏԷՔ ԲԱՀՆԻԻՄԱՅԱ

ԻԱՆԷ ԿԷՕՆՏԷՐԻՆԼԷՐ

Բահնիւմայ Իանէ Էտէնլէր
Թէլֆէեան Պիրատէրլէր (Նիւ Եօրգ) \$200,
Ստեփան Փիլիպոսեան (Աթլանթա) 50, Ճօրճ
Պարսումեան (Լօս Անկէլէս) 30, Կիլիկիա Քի-
լիսէսի (Պօսթօն) 50, Տօգ. Ս. Եղիաեան (Նիւ
Եօրգ) 10, Մարաշտաքի Էրմէնի ճէմաաթ, Մի-
սիս Լալմըն Եէտիլէ 20, Յ. Կ. Վակիմ (Ֆրէշ-
նօ) 10, Գր. Գարաեան (Լօս Անկէլէս) 25 :

Բահնիւմա Իստա Էտէնլէր

2. Աւետիբեան (Նիւ Եօրգ), Կ. Աւետիբ-
եանա, Վեր. Ռշտունի (Տիթրոյթ) պիր մուհա-
ճիրէ, Նասիպ՝ Տիկ. Օրշանեանա (Ուտքլիֆ),
Արօշեան (Նիւ Եօրգ) Այնթապա, Լեւոն Լեւոն-
եան (Նիւ Եօրգ) Յ. Լեւոնեանա, Վեր. Ճրնադ-
եան (Թրոյ) Լեւոն Սարգիսեանա, Սմբատ Մա-
կարեան (Նիւ Եօրգ) Տաղէս Տիարեանա վէ Խ.
Գափուճեանա, Յ. Քիւրքլեան (Ուտքլիֆ) Մ.
Քիւրքլեանա, Ալէքսան Արըգեան (Նիւ Եօրգ)
Յար. Արըգեանա վէ Յակոբ Արըգեանա, Միհ-
րան Քէօշկէրեան (Լա Կրանթ) Յակոբ Կիւլէսէր
եանա, Ա. Նաճարեան (Նիւ Եօրգ) Սամուէլ Նա-
ճարեանա, Ն. Գուճրուեան (Պօսթօն) Վեր. Յ.
Գուճրուեանա, Ե. Թընկրեան (Լէօնիա) Ա.
Դասապեանա, Յ. Մ. Եաղսըգեան (Պօսթօն) Տ.
Մուրատեանա, Ն. Պ. Չատըրճեան (Նիւ Եօրգ)
Մ. Չատըրճեանա, Հայկ Դաւիթեան (Նիւ Եօրգ)
Յ. Դաւիթեանա, Կ. Թաղէոսեան (Նիւ Եօրգ)
Ս. Թաղէոսեանա, Ս. Ներսէսեան (Լօս Անկէ-
լէս) Յ. Ներսէսեանա, Մ. Սարաֆեան (Ֆիլա-
տէլֆիա) Գուլյումճեանա :

Մամլէթէյն Խաթալիսանէսիմէ Իանէ

Տիկին Եսթէր Կիւզէլեան (Ութըրթալն)
\$5, Ճուհար Գարամանլեան (Ութըրթալն) 5 :

Եունանիսքան Խաթալիսանէսիմէ Իանէ

Տիկին Ջեփիւր Պարկամեան (Նիւ Հէյվըն)
\$1, Պիր տուլ գարը Համաշըր Երգայարադ գա-
զանտըր փարատան 1, Ֆլօրա Պօսնեան (Սը-
մըրվիլ) 5, Ճուհար Գարամանլեան (Ութըր-
թալն) 5 :

Ամալար Մէֆթէպիմէ Իանէ

Տիկ. Ջեփիւր Պարկամեան (Նիւ Հէյվըն)
\$1, Պիր տուլ գարը Համաշըր Երգայարադ գա-
զանտըր փարատան 1, Մ. Գըթլըր (Լօս Անկէ-
լէս) 5, Տիկ. Մ. Պ. (Նիւ Եօրգ) 5 :

ՊիՋէ ԿԷՕՆՏԷՐԻՆԼԷՆ ՔԻԹԱՊ

«Քիթապ Ը Մուգատտէսին Միւլէլիֆի» :
Պու. 20 սահիֆէտէն իպարէթ պիր բէսալէ օ-
լուպ՝ Վեր. Սիսակ Մանուկեան թարաֆընտան
Թահրիր օլունմուշ տըր : Ֆիլէթի Սիւրիա Իշիւն
5 զրուշ վէ Ամէրիգա Իշիւն 5 սէնթ տիր : Միւ-
լէլիֆին էտրէսի «Հալէպտէ փրօթէսթանթ Քի-
լիսէսի» տիր :

ԱՐԱՆԸԼԸՅՈՐ

Ատիամանլը Կարապետ Կիրակոսեան, Սար
գիս Ալիքսանեան, Հաճի Կարապետ Շուշան-
եան, Պետրոս Վարդանեան : Պու տէօրթ գաթ-
լարըն հէր հանկի պիրինին էտրէսինի պիլէն-
լէրին Բահնիւմայ մալիւմաթ վէրմէսի ար-
զու օլունուր :

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Քիթապըն Եանլիւմադ Իլիամը
Էրմէնիլէր Արաւընտա Քիլիսէլէրին Ալա-
գասը

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Քիթապ Ը Մուգատտէսի Նի՞չիւն Սէվէրիմ
Վեր. Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ

Միլլէթին Աիլէ Հայաթը

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Քիւրտ Մէսէլէսի ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Պիր Չօպան վէ Սիւրիսիւ

Ս. Ս. ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ

Հայ Աւետարանական Շարժում

ՓՐՕՖ. Կ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՄԻԹԷՆԷՎՎԻ

Ջէլգէլէլէր

Ալպէրթ Աշնեան

Ջաթօ Աղանըն Սիմնի

Մալիւմաթ Փարչալարը

Թօհաֆիյէ

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ